

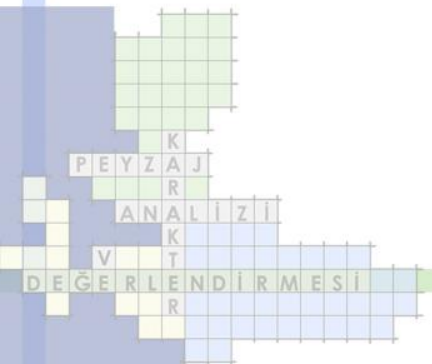
Peyzaj Karakter Analizinde Yöntem Yaklaşımları

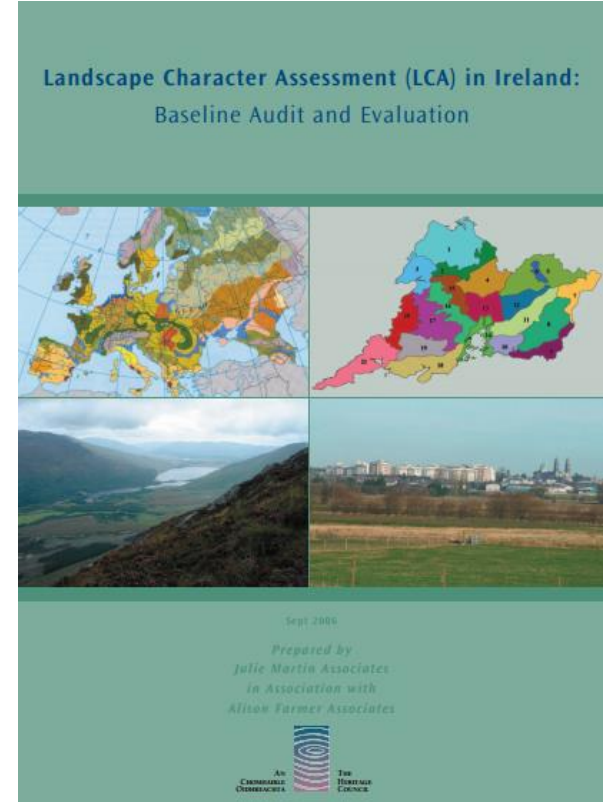
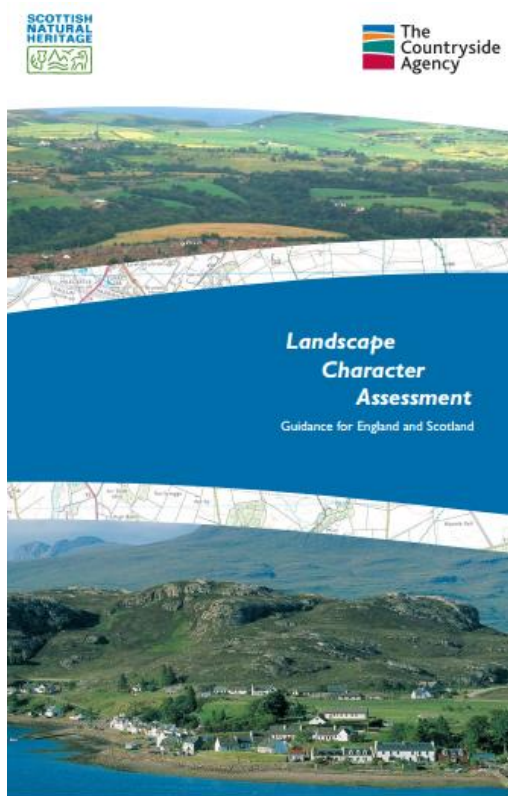
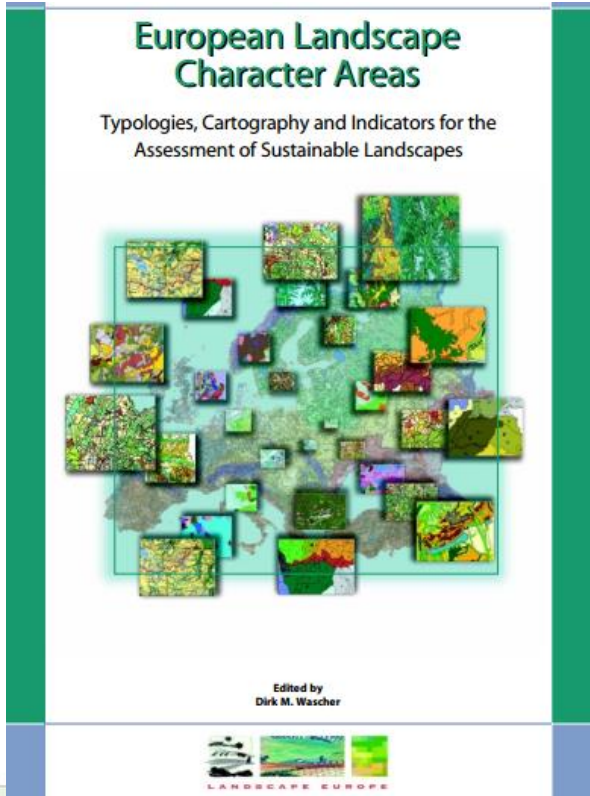
Prof.Dr.Meryem ATİK

Peyzaj Karakter Analizinde Yöntem Yaklaşımları

- 1 * Avrupa Peyzaj Karakter Analizi - ELCAİ
- 2 * Avrupa Peyzaj Haritası - LANDMAP2
- 3 * EEA -Baskın Peyzaj Tipleri (LEAC-Land and Ecosystem Account)
- 4 * Meeus Avrupa Peyzaj Haritası
- 5 * ENVİP - Peyzaj Tiplerine Dayalı Doğa Haritası

Peyzaj Karakter Analizi

Landscape Europe / Peyzaj Avrupa

Peyzaj Avrupa peyzajın değerlendirilmesi, planlanması ve yönetiminde, politikaların uygulamasında, eğitim, bilim ve sürdürülebilir peyzajların desteklenmesinde uzman ulusal araştırma kurumlarını bir araya getiren interdisipliner bir ağıdır.

Peyzaj Avrupa Ağı ile:

- ekolojik, kültürel, toplumsal ve ekonomik yönleri ile uygulamalı peyzaj araştırma merkezleri olmak
- çıkartacak tüm tarafları-ortakları ile işbirliği yaparak Avrupa'nın politika gündemine peyzaj konusunu bilimsel, politika odaklı yayınlar üretmek
- peyzaj ekolojisinin konumunu güçlendirmek ve Avrupa'daki araştırma alanı olarak peyzaj disiplinini geliştirmek amaçlanmaktadır

Peyzaj Karakter Ağı

/ The Landscape Character Network

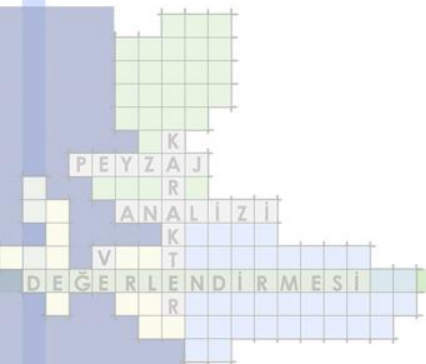
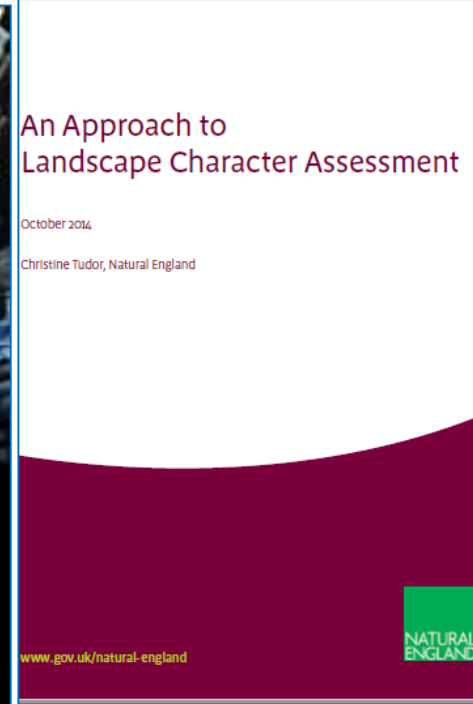
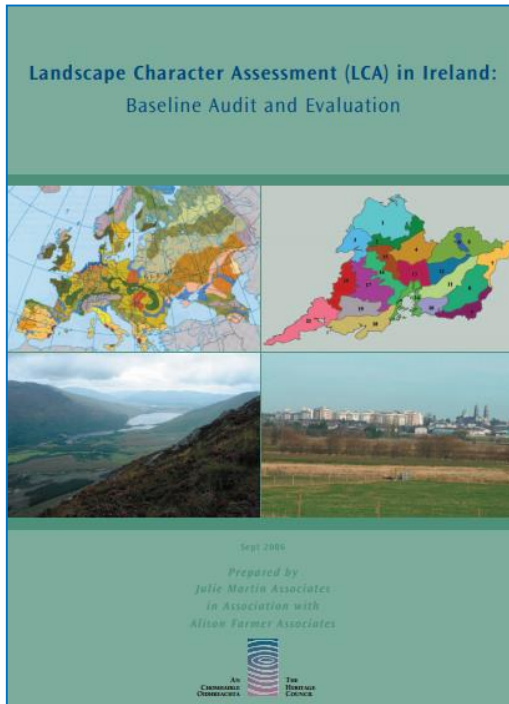
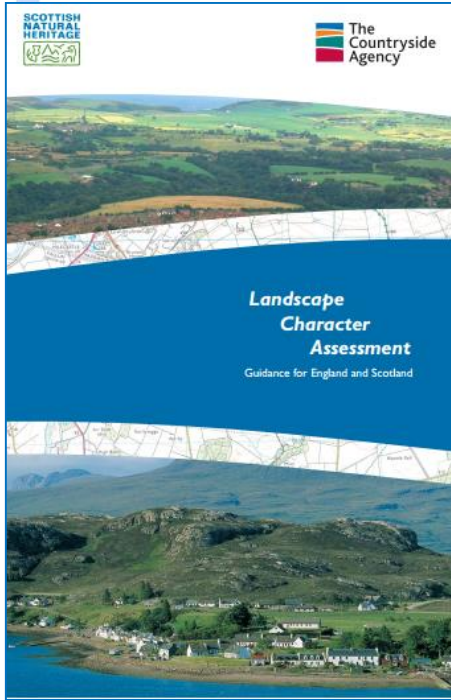
The Landscape Character Network (LCN) is an informal network with a dual focus on Landscape Character Assessment (LCA) and the European Landscape Convention (ELC). LCA is an important tool for enhancing local distinctiveness and promoting sustainable development. The ELC is the first international agreement on landscape, devoted to the protection, management and planning of all landscapes in Europe. The network is open to anyone with an interest in landscape.

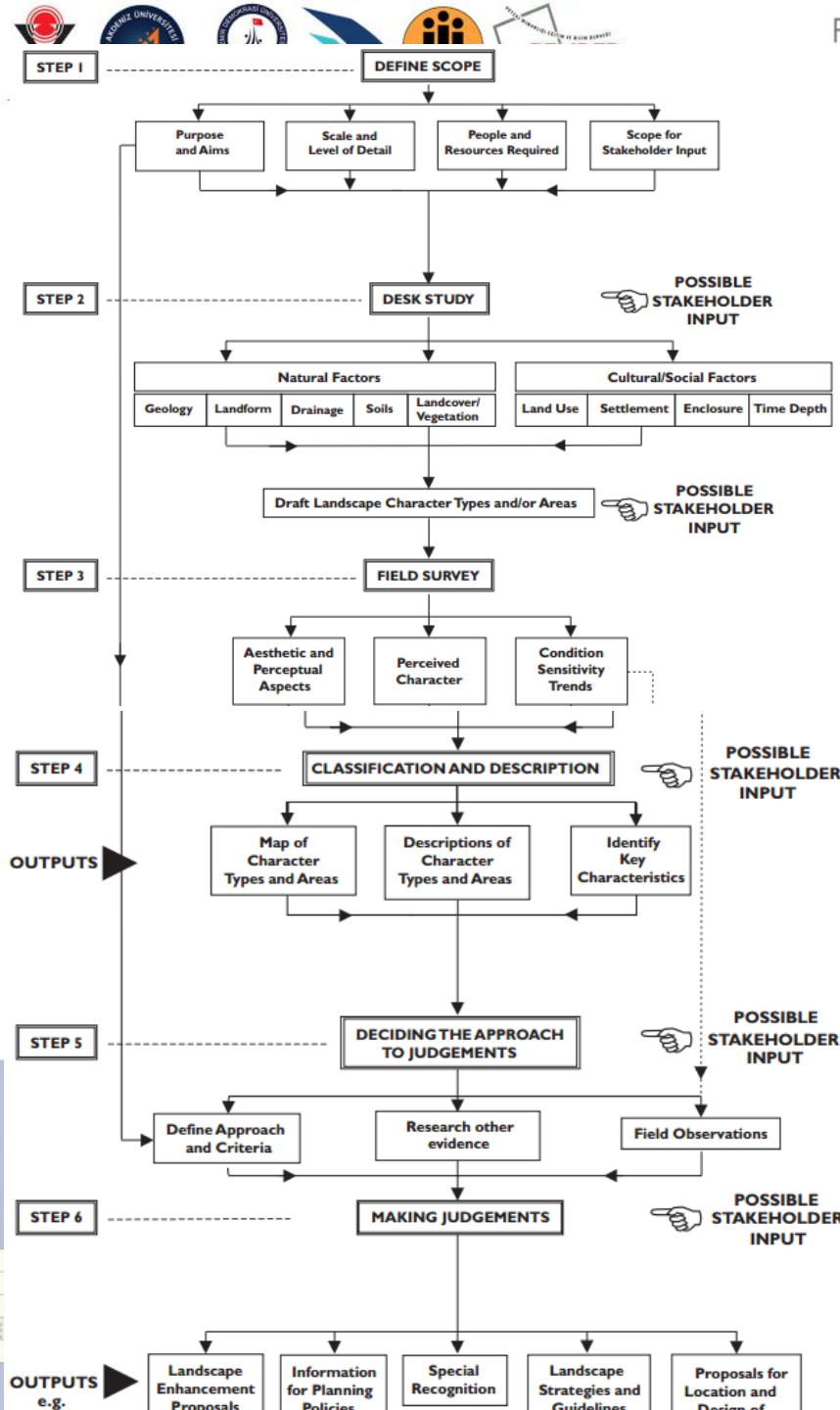
The Landscape Character Network (LCN) is a free-to-join, informal, information-sharing network dedicated to landscape - delivering news, resources, links and events on Landscape Character Assessment (LCA) and the European Landscape Convention (ELC).

The LCN is recognised as a first point of call for professionals, government agencies, local authorities, academic institutions, and other individuals. It provides a unique forum for sharing best practice and helping to develop practical applications of landscape characterisation.

- * Peyzaj Karakter Analizi Ağı, Peyzaj Karakter Analizi yöntemi ve Avrupa Sözleşmesi konusunda çalışan gönüllü bir girişimdir. Ağ bu iki konuda ilgili bütün taraflara ve karakter analizi ve sözleşme ile ilgili yapılan çalışmaların, haberlerin ve toplantıların paylaşımına açıktır.
- * Peyzaj Karakter Analizi Ağı, üniversitelerde, akademik enstitülerden, yerel kurumlardan, resmi-kamu kuruluşlarına, meslek uzmanlarına ve ilgilenen bütün bireylere açıktır ve peyzaj karakterizasyonu çalışmalarına katkı koymayı hedeflemektedir.

Peyzaj Karakter Analizi

PEYZAJ KARAKTERİZASYONU LANDSCAPE CHARACTERISATION

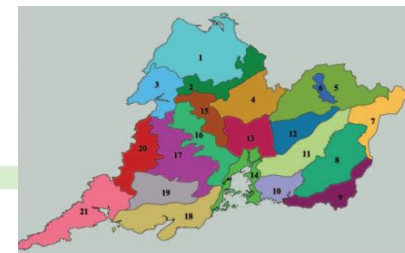
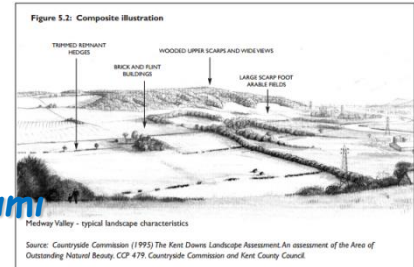
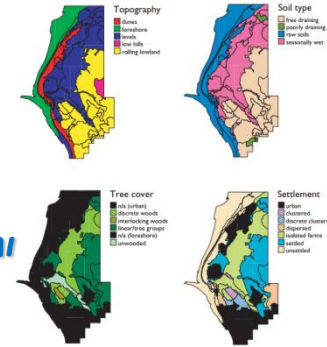
Desk Study
Ön Sınıflama

Yöre Halkı, Paydaş Katılımı

Field Survey
Görsel Peyzaj Analizi

Yöre Halkı, Paydaş Katılımı

Description
Peyzaj Karakteri,
Karakter Alan ve Tiplerinin
Tanımlanması
vramlar

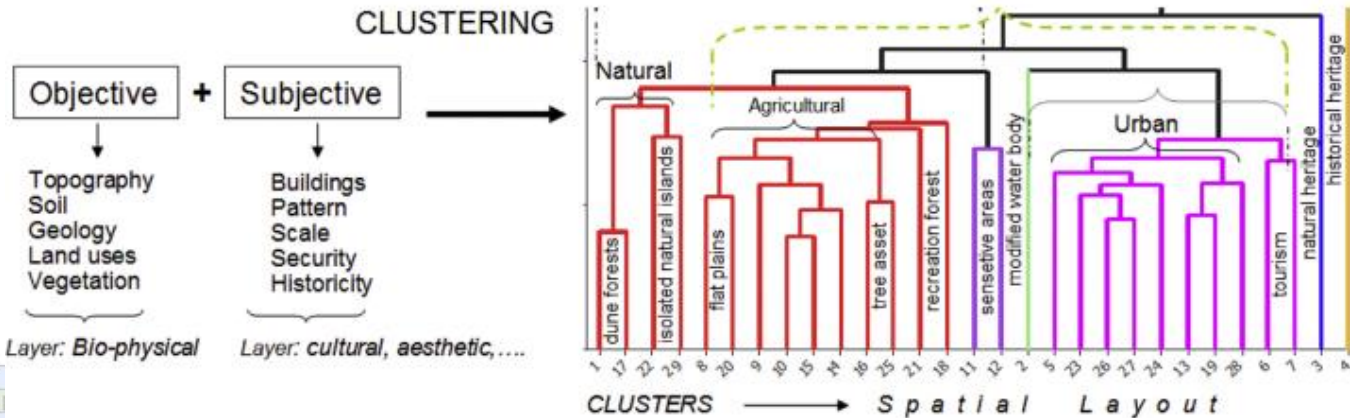

Peyzaj Karakter Analizi Yöntemi ile Antalya, Side Bölgesi

Kültürel Peyzajlarının Karakter Analizi

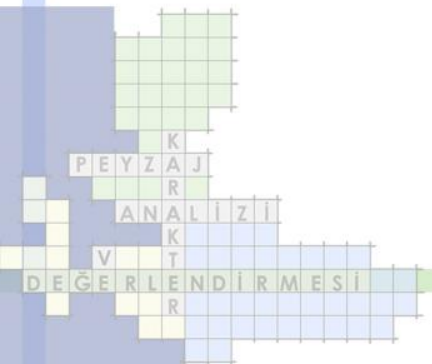
TÜBİTAK - 108Y345

Doç.Dr. Meryem ATİK
Prof.Dr. Veli ORTAÇEŞME
Rabia Canay IŞIKLI

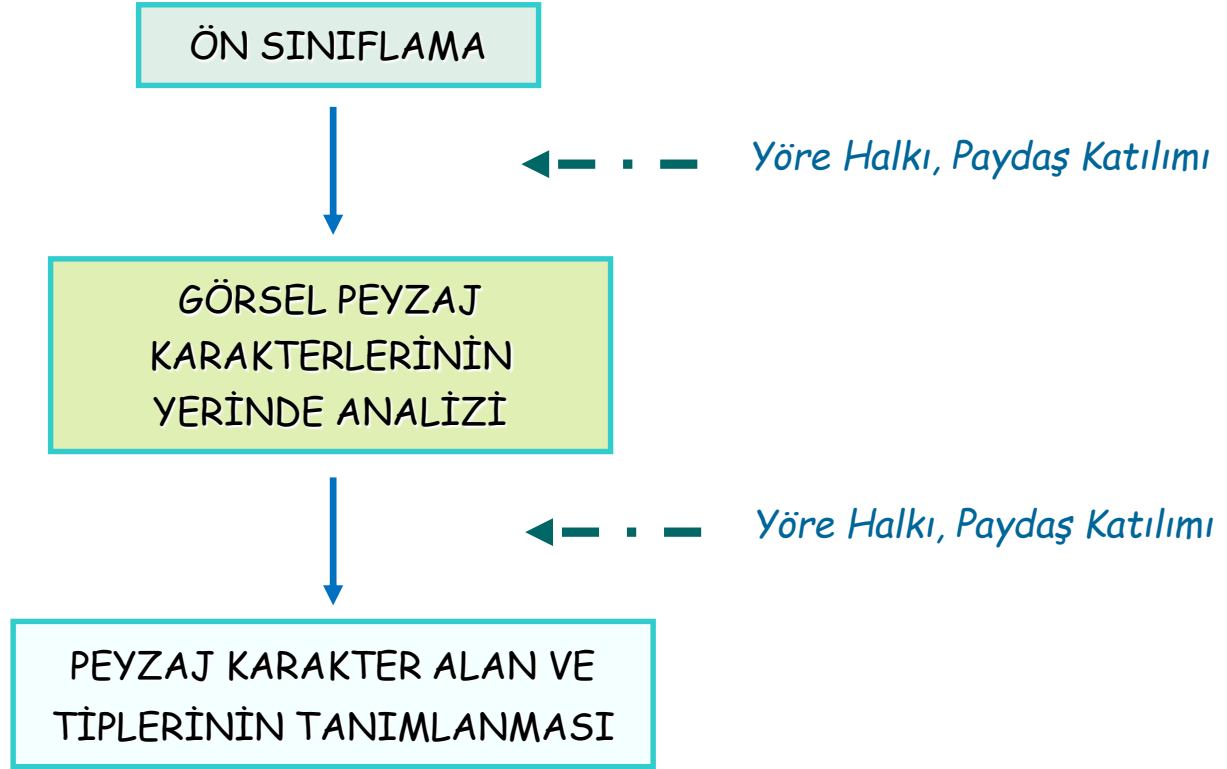

Yöntem

- * Peyzaj karakter analizi yöntemi 3 temel aşamadan oluşmaktadır; ön sınıflama, görsel peyzaj karakterlerinin yerinde analizi ve iki aşamanın sonucunda peyzaj karakter alan ve tiplerinin tanımlanması gelmektedir
- * Ön sınıflamada topografya, jeoloji gibi doğal yapı özellikleri öne çıkarken; görsel peyzaj karakterlerinin analizinde topografik özellikler, baskın arazi örtüsü özellikleri, yapısal özellikler, görsel peyzaj özellikleri, peyzajın algısı ve kültürel nitelik incelenmektedir (Swanwick, 2002; Turner, 2005; Heritage Council, 2006; Kim ve Pauleit, 2007; Fry ve ark., 2009).

Yöntem

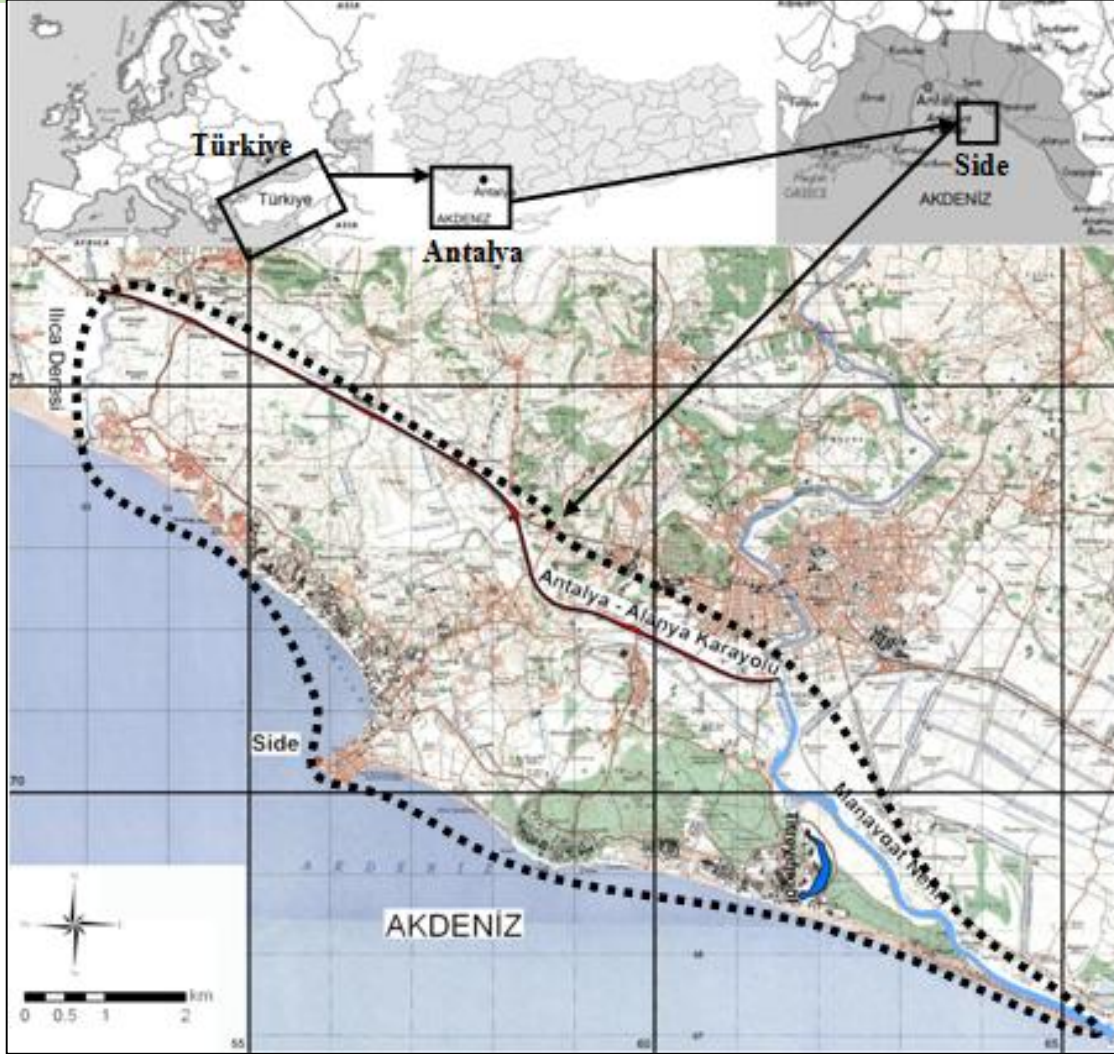
Bölgesel ve Yerel Ölçekte «Alan» Tanımı

Bölgesel ölçekten yerel ölçeğe doğru değişen peyzaj karakter alan ve peyzaj karakter tipleri belirlenirken İngiltere ve İskoçya (SWANWICK, 2002) ve İrlanda (HERITAGE COUNCIL, 2006) için yapılan karakter analizi çalışmaları ve araştırma alanının doğal yapısı dikkate alınmıştır.

Peyzaj Karakter Alanı ve *Peyzaj Karakter Tipi* için yapılan tanımlamalar çerçevesinde (SWANWICK, 2002; WASHER, 2005; HERITAGE COUNCIL, 2006) araştırma alanı bölgesel ölçekte Akdeniz Düzlük Alüvyon Kıyı Ovaları ***Peyzaj Karakter Tipi*** altında, yerel ölçekte Side Bölgesi ***Peyzaj Karakter Alanı*** olarak tanımlanmıştır (Şekil 16; Şekil 17). Bölgesel ölçekten yerel ölçeğe doğru devam eden alansal hiyerarşiye göre, peyzaj karakter tiplerini peyzaj karakter alanları izlemekte, çoğu zaman ulusal, bölgesel, yerel gibi farklı düzeylerde karakter alanları ve karakter tipleri ile sınıflandırma yoluna gidilmektedir (SWANWICK, 2002). Şekil 17, Side bölgesinin bölgesel ölçekte *peyzaj karakter tipi* içindeki yerini göstermektedir. Burada Akdeniz Düzlük Alüvyon Kıyı Ovaları Peyzaj Karakter Tipi Manavgat Bölge ölçeğinde ele alınırken; Side Bölgesi Peyzaj Karakter Alanı yerel ölçekteki alt grubu temsil etmektedir. Her alt gruptaki peyzaj karakterlerinin sınıflandırması ise kendi içinde yapılmaktadır.

Peyzaj Karakter Analizi

Antalya
Side
Örneği

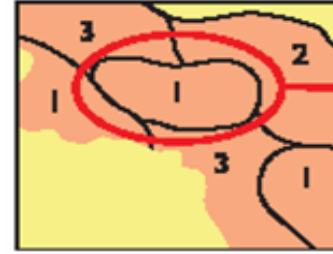

Peyzaj Karakter Analizi

Karakter Alanı (Ulusal Düzey)

36. Birleşik Karakter Alanı – Güney
Pennies

Karakter Alanı (Yerel Düzey)

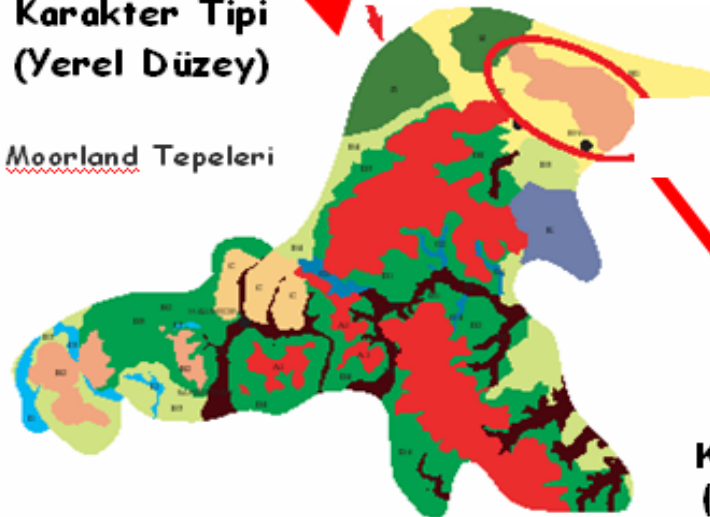
Rombalds Zirvesi

Karakter Tipi (Yerel Düzey)

Moorland Tepeleri

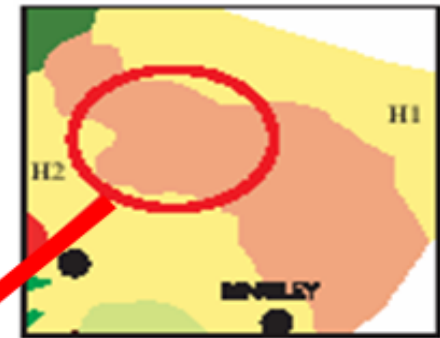
Karakter Tipi (Yerel Düzey)

1. Moorland Zirvesi
2. Moorland Etekleri
3. Moorland Mozaïği

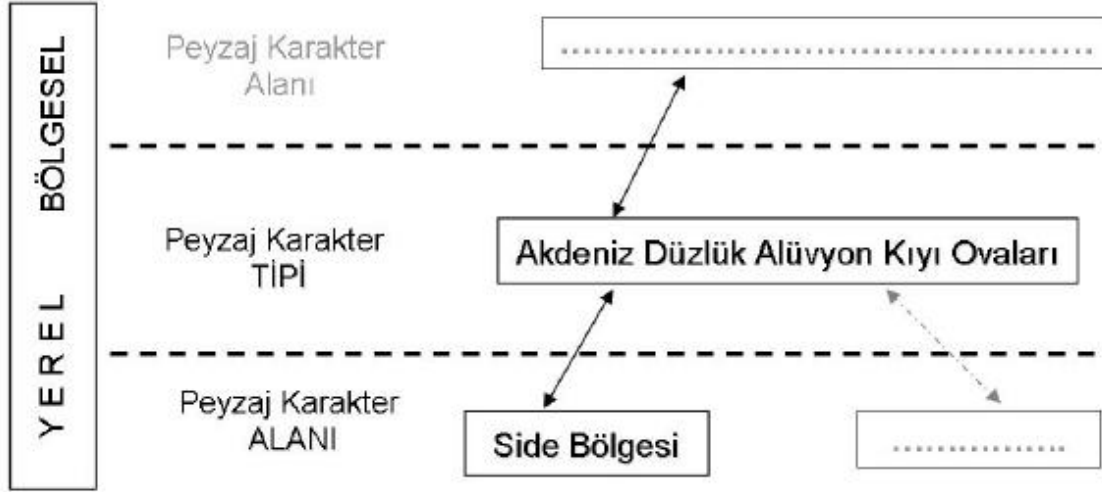

Karakter Alanı (Yerel Düzey)

Rombalds Tepeleri

Bölgesel ve Yerel Ölçekte «Alan» Tanımı

Antalya, Side Örneği

Character AREAS

Local

Regional

Mediterranean Flat Alluvial Coastal Plains
Landscape
Character TYPE

Character TYPE

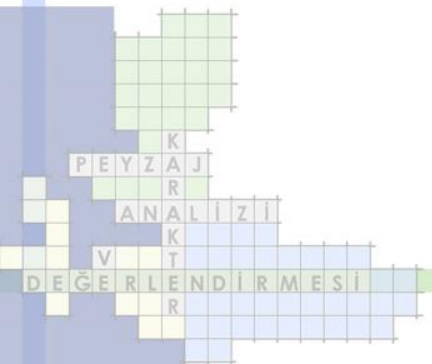

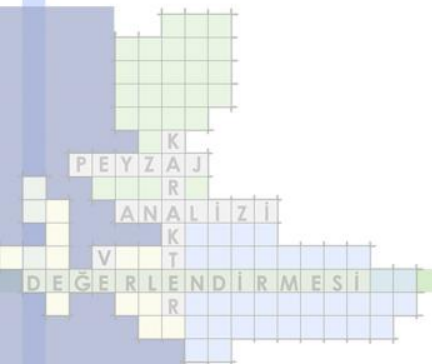
Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

* Peyzaj Karakter Tipi: Birbirleriyle benzer özellikler taşıyan alanlar örneğin topoğrafik, alan kullanım, tarihi geçmişi ve coğrafik özellikleri itibariyle birbirine benzeyen alanlardır.

* Peyzaj Karakter Alanları: Coğrafik özellikleri ile kendine has özellikler taşırlar. Her bir peyzaj karakter alanı kendine özgü coğrafik, arazi şekli ve arazi kullanımı, kültürel, tarihsel ve ekolojik anlamda farklı özellikleri bünyesinde barındırır. Genellikle bir peyzaj karakter alanı birkaç peyzaj karakter tipini içerir.

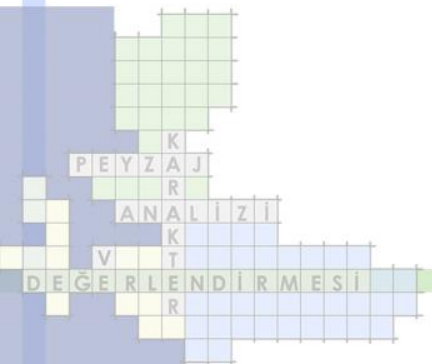

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

- * Peyzaj karakter alan ve tiplerinin tanımlanması ön sınıflandırma ve görsel peyzaj özelliklerinin yanında analizi ile elde edilen bilgilerin karşılaştırılmasına dayanmaktadır.
- * Burada temel ekolojik verilere göre tanımlanan peyzaj karakter alan ve tipleri ön sınıflarının görsel peyzaj özelliklerine göre örtüşme ve ayrılma durumları ortaya koyulur.
- * Farklılık gösteren karakter alan ve tipleri baskın karakterleri dikkate alınarak yeni bir grup olarak tanımlanmaktadır. Peyzaj karakter tipleri baskın karakterleri, özellikle de topoğrafya, yapı varlığı ve bitki örtüsü sırası ile isimlendirilmektedir.

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin İsimlendirilmesi

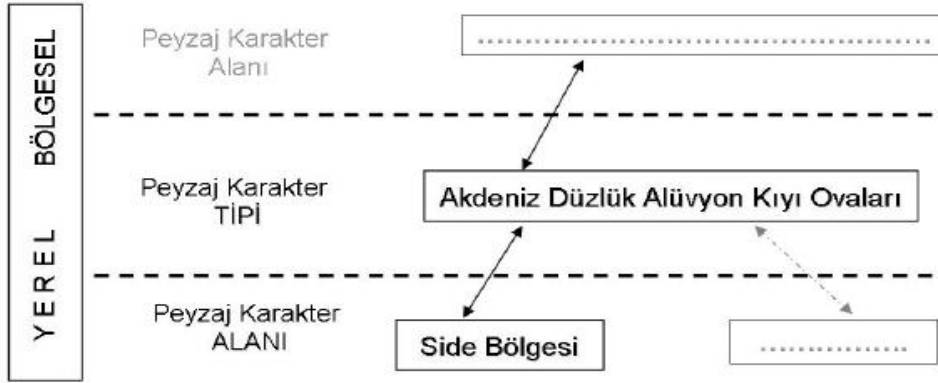
Ön sınıflaması yapılan her bir peyzaj karakter tipi için yerinde yapılan incelemeler sonucu karakterlerinin benzerlikleri ve farklılıkları ile ayrı bir gruplamaya tabii tutulmuştur. Buna göre ön sınıflamada **32** grupta ele alınan peyzaj karakter tipleri **22** grupta karakterize edilmiştir.

* Burada özellikle baskın arazi örtüsü ile öne çıkan tarım alanları araştırma alanının farklı kesimlerinde benzer karakterler gösterdiği için birleştirilmiştir.

* Yerleşim alanları peyzaj karakter tipleri ise yerleşim formu ve yapı yoğunlukları ile öne çıkmış ve *Düzlük Izgara Planlı Orta Yoğunluklu Yerleşim Alanı, Düzlük Kentsel ve Tepelik Kırsal Yerleşimleri Geçiş Alanı, Düzlük Yoğun Kentsel Yerleşimleri* gibi farklı karakter tipleri olarak tanımlanmıştır.

* Peyzaj karakter tipleri, göstermiş oldukları baskın karakterleri dikkate alınarak yeniden isimlendirilmişlerdir. **İsimlendirmede kullanılan ana faktörler topoğrafya, yapı varlığı, arazi örtüsü ve bitki örtüsü olmuştur.**

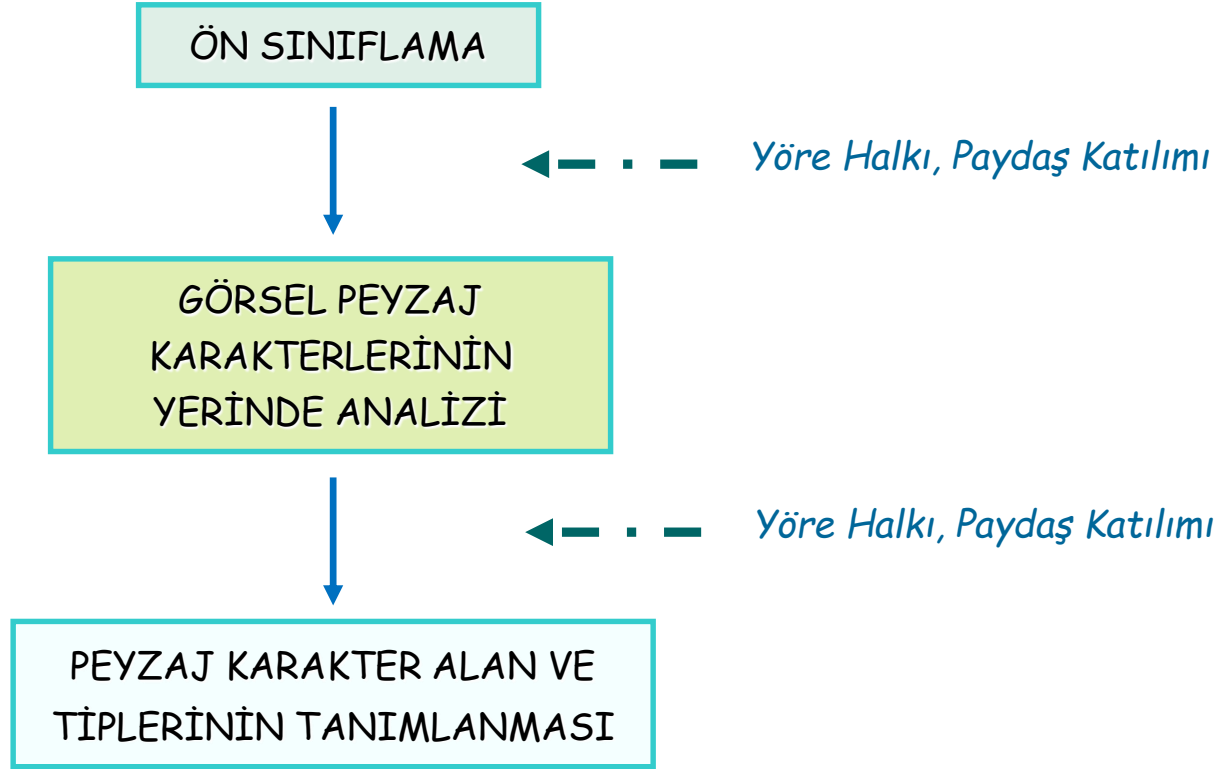
Bölgesel ve Yerel Ölçekte «Alan» Tanımı

Şekil 16. Bölgesel ve Yerel Ölçekte Side Bölgesi için Geliştirilen Karakter Tanımlaması

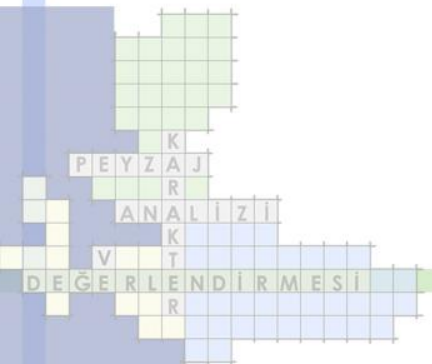

Yöntem

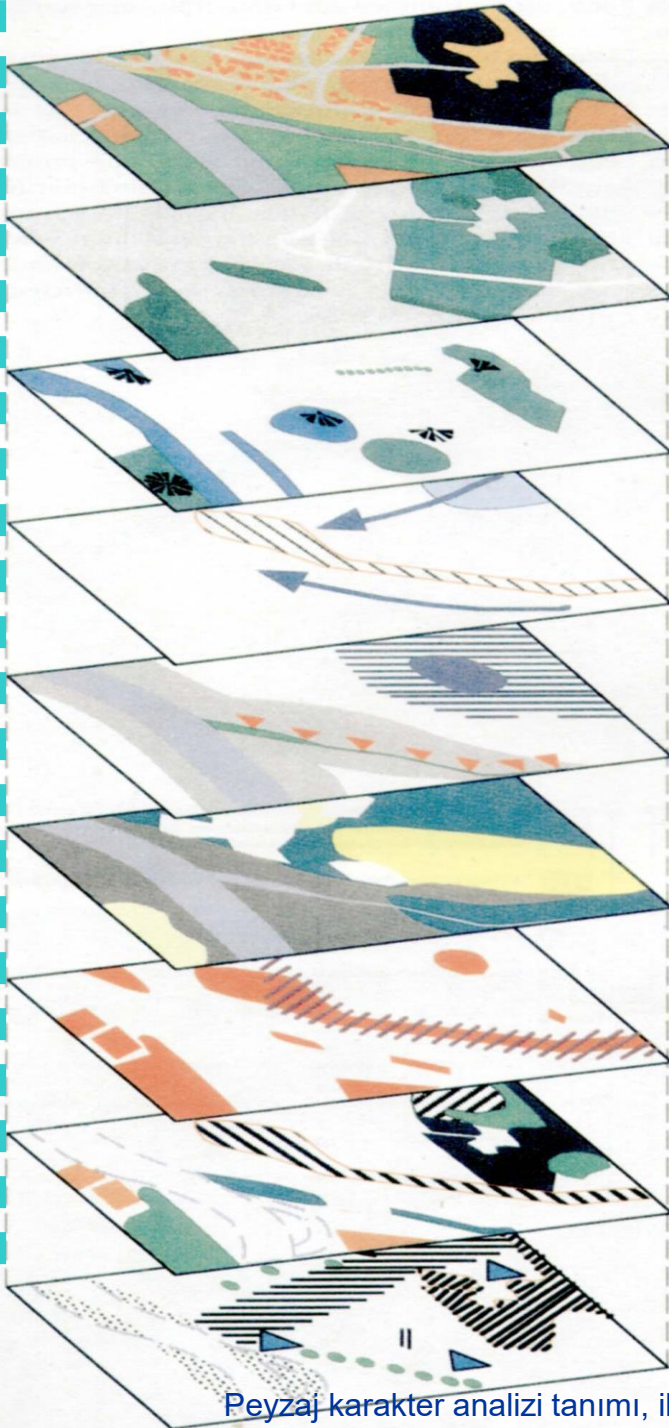
Peyzaj Karakter Analizi

- * Üç temel aşamada ele alınan peyzaj karakter analizi ön sınıflama sürecinde peyzajın doğal nitelikleri topografik yapı, jeoloji, toprak, bitki örtüsü özellikleri ile doğal ve kültürel nitelikleri ise alan kullanımları ve tarihi yapı özellikleri ile ortaya koyulmaktadır.
- * Ön sınıflama aşaması McHarg (1969)'a göre temel altlık verilerin çakıştırılarak, ortak ekolojik birimlerin tanımlanmasına dayanmaktadır ve ekolojik peyzaj sınıflama yöntemine karşılık gelmektedir.
- * Ön sınıflama ve görsel peyzaj karakterlerinin yerinde analizi peyzajın mevcut durumu ve koruma ihtiyaçları ve koruma öncelikleri hakkında net bilgiler ortaya koyulmaktadır.

Ön Sınıflamada Veri Tabanları

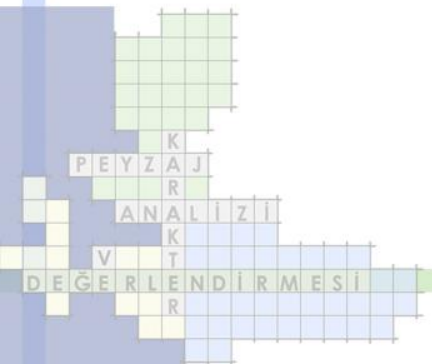
- İklim verileri; sıcaklık, yağış, rüzgar, ...
- Topografik yapı; bakı, eğim, ...
- Jeoloji, jeomorfoloji
- Toprak; toprak grupları, yetenek sınıfları, ...
- Hidroloji; akarsular, durgun sular, taban suyu, ...
- Alan kullanımları; yerleşim, tarım, ulaşım, ...
- Bitki Örtüsü
- Yaban hayatı
- Biyotoplar ve habitatlar

Yöntem

- * Ön sınıflama peyzajı oluşturan ve McHarg (1969)'ın temel peyzaj altlıklarına dayanan doğal peyzaj özelliklerinin ekolojik birlik parselleri modeli ile analiz edildiği aşamadır. Avrupa'da ELCAI European Landscape Character Assessment Initiatives [Avrupa Peyzaj Karakter Analizi Girişimi](#) kapsamında Wascher (2005 ve 2009)'e göre iklim, topografya, jeoloji ve alan örtü özellikleri değerlendirilmiştir.

Yöntem

Climate zone

Nr	T_CLIM	Name
1	K	Arctic
2	B	Boreal
3	A	Atlantic
4	Z	Alpine
5	M	Mediterranean
6	C	Continental
7	T	Anatolian
8	S	Steppic

Landscape Codes:

Landscape type **Klr_op**
Arctic lowlands
dominated by rocks and
little or no vegetation

Landscape type **Als_al**
Atlantic lowlands
dominated by sediments and
arable land

Landscape type **Mhr_sh**
Mediterranean hills
dominated by rocks and
shrubs (sclerophyllous veg.)

Parent material

Nr	T_PM	Name
1	r	Rocks
2	s	Sediments
3	o	Organic materials
x	k	Unclassified

Land cover

Nr	T_LC	Name
1	af	Artificial surfaces
2	al	Arable land
3	pc	Permanent crops
4	pa	Pastures
5	ha	Heterogeneous agr
6	fo	Forest
7	sh	Shrubs & herbaceo
8	op	Open spaces with li
9	we	Wetlands
10	wa	Waterbodies

Topography

Nr	T_DEM	Name
1	l	Lowland
2	h	Hills
3	m	Mountains
4	n	High mountains
5	a	Alpine

Yöntem

İklim

- 1 K Kutupsal (Arctic)
- 2 B Kutba yakın(Boreal)
- 3 A Atlantik
- 4 Z Alpler
- 5 M Akdeniz
- 6 C Avrupa Kıtasına ait
- 7 T Anadolu
- 8 S Stepler

Topografya

- 1 l Düzlük (0-100m)
- 2 m Tepelik (100-500m)
- 3 n Dağlık (500-1500m)
- 4 h Yüksek Dağlık (1500-2500m)
- 5 a Alpin (2500-5000m)

Peyzaj Kodları

Peyzaj tipi

Als_al

Atlantik bölgesinin
sediment kaplı
düzlükleri ve
ekilebilir arazileri

Jeoloji

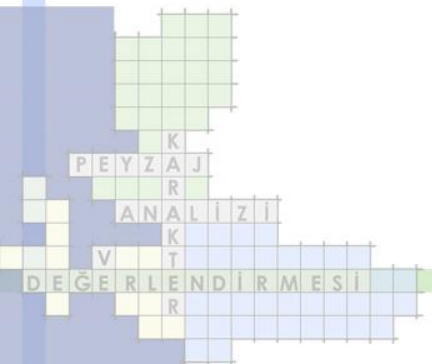
- 1 r Kayalar
- 2 s Sedimentler
- 3 0 Organik Maddeler
- 4 x Tanımlanamayan

Alan örtü

- 1 af Yapay yüzeyler
- 2 al Ekilebilir Alanlar
- 3 pc Kalıcı Ekinler
- 4 pa Otlaklar
- 5 ha Karışık Tarım Deseni
- 6 fo Ormanlar
- 7 sh Çalılar ve Otsu Bitkiler
- 8 op Açık Alanlar
- 9 we Sulak Alanlar
- 10 wa Su yapıları

Yöntem

- * Peyzaj kodlarına temel olan altlık veriler çalışmanın ölçeğine ve detayına göre değişiklik gösterebilmektedir. Daha alt ölçekler peyzaj kodlarına toprak özellikleri ve bitki örtüsü ilave edilebilir. Çok hassas doğal peyzajların söz konusu olduğu durumlarda ise mevcut ise biyotop haritaları peyzaj kodlarının temel çerçevesini oluşturabilir.
- * Antalya, Side Bölgesinde yaptıkları çalışmada topografya, jeoloji, toprak bitki örtüsü ve alan kullanımlarından oluşan peyzaj alan ve tipleri ön sınıflama sistemi geliştirmişlerdir (Atik ve Ark., 2010)

Yöntem

Tablo 8. Side Bölgesi Peyzaj Karakterleri Ön Sınıflamasına Kullanılan Temel Veriler

Yüzey Formu	Jeoloji	Toprak		Alan Kullanımları	Bitki Örtüsü
		Büyük Toprak Grupları	Toprak Yetenek Sınıfları		
Düzlük arazi (Yükselti grup) 0 – 10 10 – 20 20 – 30 30 – 40 40 – 50	Alt pliyosen Alüvyon Akarsu taraçası Kumullar Plaj kumulları	Alüvyal Kolüvyal Regosoller Kahverengi orman Rendzina Kırmızı Akdeniz Kıyı kumulu	I.Sınıf II.Sınıf III.Sınıf IV.Sınıf VI.Sınıf VIII.Sınıf	Yerleşim <i>Kentsel yerleşim</i> <i>Tarihi Kent</i> Tarım <i>Tarla</i> <i>Meyve bahçesi</i> Orman <i>Orman</i> <i>Maki</i> Akarsular Göller Kumullar Turizm Ticaret Ulaşım Sulama kanalı	Orman vegetasyonu <i>Kızılcım</i> <i>Fıstıkçamı</i> Maki vegetasyonu Kumul vegetasyonu <i>Kumullar</i> <i>Kıyı kumulları</i> <i>Maki kumulları</i> Dere yatağı vegetasyonu Kültürel bitki Vejetasyonu Sazlık-Kamışlık Vejetasyonu

Peyzaj, Peyzaj Karakteri

Topografya

- 1 d Düzlük (0-100m)
- 2 t Tepelik (100-500m)
- 3 d Dağlık (500-1500m)
- 4 yd Yüksek Dağlık (1500-2500m)
- 5 a Alpin (2500-5000m)

Büyük toprak grupları

- 1 A Alüvyal
- 2 K Kolüvyal
- 3 L Regosoller
- 4 M Kahverengi orman
- 5 R Rendzina
- 6 T Kırmızı Akdeniz
- 7 SK Kıyı kumulu

Toprak yetenek grupları

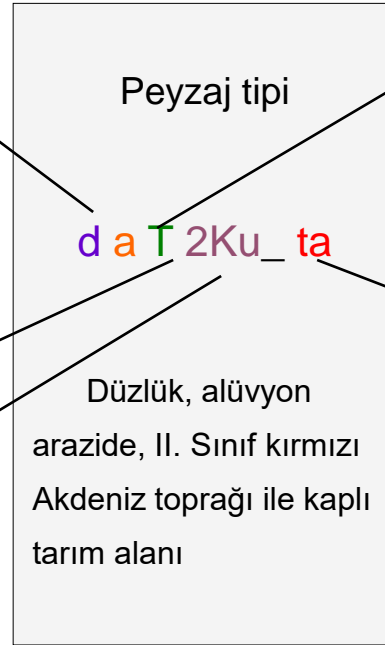
- 1 I.Sınıf
- 2 II.Sınıf
- 3 III.Sınıf
- 4 IV.Sınıf
- 5 VI.Sınıf
- 6 VIII.Sınıf

Jeoloji

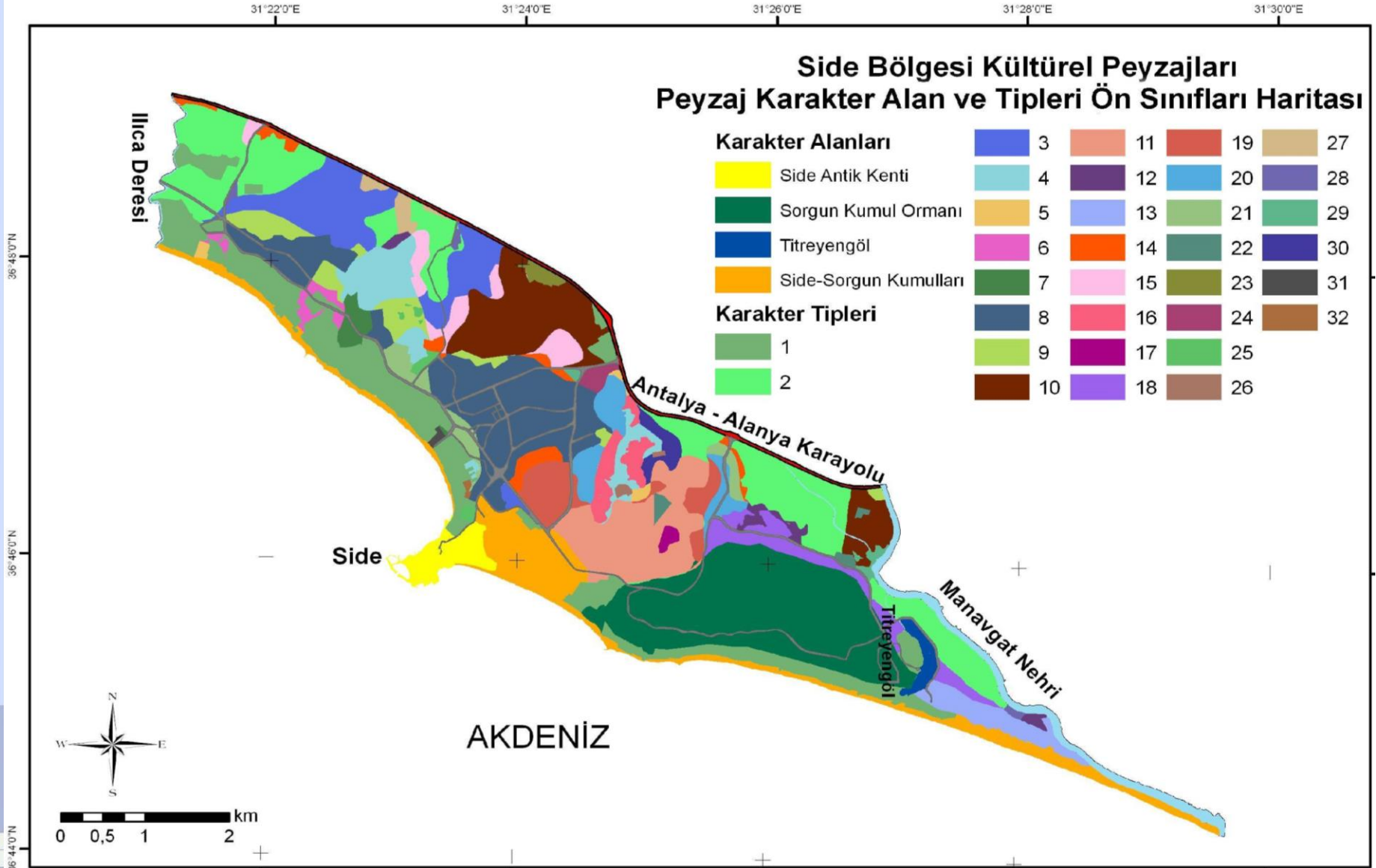
- 1 ap Alt pliyosen
- 2 a Alüvyon
- 3 at Akarsu taraçası
- 4 k Kumullar
- 5 pk Plaj kumulları

Alan kullanımları

- 1 ke kentsel yerleşim
- 2 tk Tarihi kent
- 3 ta Tarla
- 4 me Meyve bahçesi
- 5 or Orman
- 6 ma Maki
- 7 ak Akarsular
- 8 gö Goller
- 9 ku Kumullar
- 10 ul Ulaşım
- 11 tu Turizm
- 12 ti Ticaret
- 13 sa Sazlık
- 14 ska Sulama kanalı

- Tip 2:** Alt Pliyosen veya Alüvyon + Alüvyal+II.Sınıf+Tarım
- Tip 3:** Alt Pliyosen veya Alüvyon+Rendzina+II.Sınıf veya III.Sınıf+Tarım
- Tip 4:** Eski Akarsu Taraçası + Rendzina veya Kırmızı Akdeniz Toprağı+IV.Sınıf+Tarım
- Tip 5:** Plaj Kumulu veya Kumul+Sahil Kumulları+VIII.Sınıf+Kumul
- Tip 6:** Eski Akarsu Taraçası veya Kumul+Rendzina+II.Sınıf+Kumul
- Tip 7:** Eski Akarsu Taraçası+Rendzina+IV.Sınıf+Kumul
- Tip 8:** Eski Akarsu Taraçası+Rendzina+II.Sınıf veya III.Sınıf+Yerleşim
- Tip 9:** Eski Akarsu Taraçası+Alüvyal veya Rendzina+I.Sınıf veya II.Sınıf+Tarım
- Tip 10:** Alt Pliyosen veya Alüvyon +Alüvyal+I.Sınıf+Tarım
- Tip 11:** Eski Akarsu Taraçası veya Alüvyon +Alüvyal+III.Sınıf+Tarım
- Tip 12:** Eski Akarsu Taraçası veya Kumul +Alüvyal+II.Sınıf+Tarım
- Tip 13:** Kumul+Regosol+VI.Sınıf veya VIII.Sınıf+Orman
- Tip 14:** Alüvyon+Regosol veya Alüvyal+II.Sınıf+Yerleşim
- Tip 15:** Alt Pliyosen veya Alüvyon+Regosol+II.Sınıf veya IV.Sınıf+Tarım
- Tip 16:** Eski Akarsu Taraçası veya Alüvyon+Kırmızı Akdeniz Toprağı+VI.Sınıf+Makilik
- Tip 17:** Eski Akarsu Taraçası+Alüvyal+II.Sınıf veya III.Sınıf+Orman
- Tip 18:** Eski Akarsu Taraçası veya Alüvyon +Regosol+VI.Sınıf+Orman
- Tip 19:** Eski Akarsu Taraçası veya Alüvyon +Alüvyal+III.Sınıf+Yerleşim
- Tip 20:** Eski Akarsu Taraçası+Regosol veya Kırmızı Akdeniz Toprağı +VI.Sınıf+Yerleşim
- Tip 21:** Eski Akarsu Taraçası veya Alüvyon+Regosol+IV.Sınıf veya VI.Sınıf+Yerleşim
- Tip 22:** Alüvyon+Alüvyal+I.Sınıf veya III.Sınıf+Meyve Bahçesi
- Tip 23:** Alt Pliyosen+Rendzina veya Alüvyal+I.Sınıf veya II.Sınıf+Yerleşim
- Tip 24:** Eski Akarsu Taraçası veya Alüvyon +Alüvyal+I.Sınıf+Yerleşim
- Tip 25:** Eski Akarsu Taraçası+Rendzina+III.Sınıf veya IV.Sınıf+Makilik
- Tip 26:** Eski Akarsu Taraçası+Rendzina veya Kırmızı Akdeniz Toprağı+IV.Sınıf veya VI.Sınıf+Meyve Bahçesi

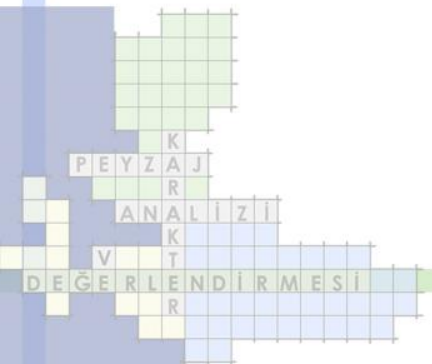

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

- * Peyzaj karakter analizi sürecinde temel doğal verilerle elde edilen peyzaj karakter alan ve tipleri ön sınıflarının görsel özellikleri ile benzerlik ve farklılıklarının ortaya koyulması önem taşır.
- * Burada diğer peyzaj sınıflama çalışmalarından farklı olarak görsel peyzaj özellikleri sistematik bir şekilde ortaya konulur ve doğal altlık verilerin gözlemlenebilen özellikleri ile ne ifade ettiği belirlenir.
- * Topografik özellikler, baskın arazi örtüsü, yapısal özellikler, görsel peyzaj özellikleri, peyzajın algısı ve peyzajının doğal ve kültürel nitelikleri her bir peyzaj karakter alan ve tipi ön sınıfı için değerlendirilmektedir

TOPOĞRAFYA

Düz	Tepelik	Geniş Vadi
Hafif eğimli, Eğirli	Yer Yer Tepelik	Kuru Vadi
Engibeli	Ova	Kıyı
İnşli Çukuk	Dar Vadi	

BASKIN ARAZİ ÖRTÜSÜ VE PEYZAJ UNSURLARI

Yapılar	Tarihi Biser	Çiftçilik	Yapı Dışında Kalan Arazî Özellikleri	Bitki Örtüsü Özellikleri	Hidroloji	Ulaşım ve Altyapı
Tekstil, Çiğdem, Çiğdem, Çiğdem	Sarı, Yeşil, Kırmızı, Turuncu	Doğal Çitler	Çalılık	Kanşak, Yaprak Dolken	Akarısı, Dere	Asfalt, Stabilize
Turizm Endüstrisi	Geleneksel Tarım Alanı	Doğal Çitler	Çalılık	İbrelî	Çel	Patika
Artık Yapı	Kale	Tarla	Maki	Ağaç Kümeleni	Kuş Deresi	Araç
Ticaret	Diri Yapılar	Meyve Bahçesi	Çayır	Ağaç Koridoru	Doğal Su Birikintisi	Altyapı ve Üstyapı Unsuru
Diriçence Yapı	Antik Ağaç	Zeytinlik	İslak Çayır	Soliter Ağaç	Sulama Kanalı	
Sanat Yapı	Yaşlı Koruluk	Sera	Sazlık	Kültürel Bitki Örtüsü	Drenaj	
Moloz, Çöplük	Su Kernerî		Kuruçul	Kuruçul Ormanı	Havuz	
Geçici Yapı, Hayvan Barı, Güçebe Ev, Saniye Kale, Direk	Antik Yol		Açık Alan	Orman Altı Örtü	Kuru Vadi	
			Plaj	Maki		
			Fidanlık	Meyve Ağaçları		
				Sınır Çitleri		
				Ruderal bitkiler		
				Kuruçul Bitkileri		

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Özet Tanımı:

Anahtar Karakterler, Ayırıcı Özellikler ve Neden Önemli Olduğu:

Nitelikli:

Nadirlik		Hataılamabilirlik		Tarihsellik		Önemlilik		Antikalık	
Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var

GÖRSEL DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Desen	Baskın	Orta	Zayıf
Ölçek	Küçük	Orta	Büyük
Doku	Düğüün	Dolulu	Kaba
Renk	Monokromatik	Birkaç Renkli	Çok Renkli
Kompozisyon	Baut	Çeşitli	Karmaşık
Uzakkık	Erişilemez	Zor Erişilebilir	Kolay Erişilebilir
Birlik	Kombine	Kesintili	Bölünmüş
Form	Doğrusal	Kıvrımlı	Değişken
Çevreleme	Engin, Geriş	Açık	Etrafı Çevrili
Görsel Dinamik	Geriş	Yayınlı	Dağınık
			Yönlendirici
			Bütün

PEYZAJIN ALGILANMASI

Güvenlik	Teşvik Edicilik	Huzur, Sakinlik	Memnuniyet
Çok Güvenli	Tekdüze	Huzur Veren	Üzücü
Güvenli	Sıradan	Sessiz, Sakin	Memnuniyet Vermeyen
Tedirgin Edici	Sıkıcı	Orta Sakinlikte	Notr
Tehdit Edici	İlginc	Sakin Değıl	Memnuniyet Verici
	İlhama Verici		Etkileyici
			Güzel

MİMARİ STİL

Yok	Geleneksel	Modern	Kanşak	Antik
-----	------------	--------	--------	-------

YEREL MALZEME		
Yapı Malzemesi	Renk	Doku
Beton	Sıcak Renkler (Sarı, Kırmızı, Turuncu)	Az pürüzlü-pürüzsüz dokular
Prekast	Soğuk Renkler (Beyaz, Mavi, Yeşil, Mor)	Orta pürüzlü dokular
Mermer	Notr (Beyaz, Siyah, Gri)	Kaba pürüzlü dokular
Konşlomerat	Kanşak (Sıcak, Soğuk, Notr)	
Granit		
Falez		
Karşık		

YEREL YAPI STİLİ	
Çatı Karakteri	Pencere Karakteri
Kiremit	Standart
Beton	Pivot
Saç	Giyotin
Şungle	Kernerli
Kanşak (Şungle, Kiremit, Saç, Beton)	Karşık
Yok	

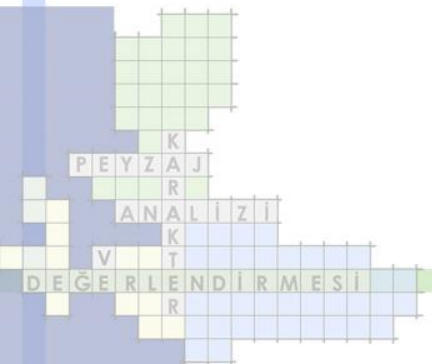
YERLEŞİM FORMU
İzgara Plan Yerleşme
Organik Yerleşme
Çizgisel Yerleşme
Dağınık

YERLEŞİM TİPİ
Kentsel Az Yoğun
Kentsel Yoğun
Kırsal
Turizm
Antik Yerleşim
Geçiş Bölgesi

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

- * Peyzaj karakter analizi sürecinde temel doğal verilerle elde edilen peyzaj karakter alan ve tipleri ön sınıflarının görsel özellikleri ile benzerlik ve farklılıklarının ortaya koyulması önem taşır.
- * Burada diğer peyzaj sınıflama çalışmalarından farklı olarak görsel peyzaj özellikleri sistematik bir şekilde ortaya konulur ve doğal altlık verilerin gözlemlenebilen özellikleri ile ne ifade ettiği belirlenir.
- * Topografik özellikler, baskın arazi örtüsü, yapısal özellikler, görsel peyzaj özellikleri, peyzajın algısı ve peyzajının doğal ve kültürel nitelikleri her bir peyzaj karakter alan ve tipi ön sınıfı için değerlendirilmektedir

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

* *Topografik özellikler*

Topoğrafya, yeryüzünün şekli, şekilsel özellikleri olup, bir kara parçasının engebeli olma durumu, yüzey formu anlamında kullanılmaktadır. Topoğrafyaya ilişkin kavramlar arasında düz, eğimli, tepelik, ova, vadi, kıyı sıralanabilir. Burada düz, deniz yüzeyinden herhangi bir yükseklikteki az eğimli, yassı, yayvan uzanışlı yeri; eğimli, yatay iki nokta arasındaki farkın en az düzeyde olma durumu; tepelik ise küçük, çevresindeki çukurluk alanlara göre çevre bir yükseklik gösteren alanlar, tepelerin buldukları yerleri tanımlamaktadır.

* *Baskın arazi örtüsü özellikleri*

Baskın arazi örtüsü özellikleri yapılar, yapı dışında kalan arazi örtüsü ve hidrolojik yapı unsurları ile incelenmektedir. Baskın arazi örtüsü açısından yapılar temelde barınmak amacıyla kullanılan tek katlı, çok katlı, turistik konaklama tesisleri, antik yapılar, sanat yapıları, hayvan barınakları içerir. Bu grupta kale gibi savunma yapıları, bağ, bahçe gibi geleneksel tarım alanları yer almaktadır. Yapı dışı kalan arazi örtüsü özellikleri orman, kumul, plaj, hidrolojik yapı unsurları içinde ise akarsu, dere, göl, sulama kanalı gibi doğal ve yapay su yapıları bulunmaktadır.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

* *Peyzajın algısına bağlı özellikleri*

Algı peyzajın tanımlanmasında ve yorumlanmasında başta görme ve hatırlama olmak üzere insan duygularına bağlı olarak yorumlanan özelliğidir. Güvenlik peyzajın toplum açısından düzen içinde olması, emniyetli olma durumu; memnuniyet peyzajın durumundan memnun olma, sevinç duyma durumu; sakinlik peyzaja ait dingin, rahat, sakin olma durumu; teşvik edicilik ise peyzajın özendirme, teşvik etme durumu ile açıklanabilir.

* *Peyzajın kültürel ve doğal nitelikleri*

Peyzajın kültürel ve doğal nitelikleri peyzajın görsel özellikleri ile öne çıkan ve tanımlanan, peyzajın çoğunlukla tarihsel, geleneksel ve doğal karakterlerinin mevcut durumunu ve niteliğini tanımlaya yarar. Nadirlik, hatırlanabilirlik, tarihsellik ve anıtsallık kültürel ve doğal niteliklerin tanımlanmasında öne çıkar ve kültürel veya doğal farklı karakterdeki peyzajların koruma önceliklerini belirlemede rol oynar

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

* Yapısal özellikler

Yapısal özellikler yerleşim tipi, yapı stili yapı malzemeleri gibi peyzaj içinde yapı ve yerleşim dokusunu içermektedir. Burada yerleşim formu ızgara, çizgisel, organik gibi kent planlama şekillerini; yerleşim tipi kentsel, kırsal, turizm gibi yerleşim alanlarını; yapı stili modern, geleneksel; yapı malzemesi ise beton, ahşap, granit gibi yapı malzemelerine açıklık getirmektedir.

* Görsel peyzaj özellikleri

Görsel peyzaj özellikleri aynı zamanda peyzajın algılanması ile ilgili olup desen, ölçek, kompozisyon, renk ve form başlıkları altında değerlendirilmektedir. Burada ölçek peyzajın yatay yöndeki büyüklüğü, manzara derinliğini; ölçek ise peyzaj içindeki birimlerin bir araya gelme durumu veya oranını ifade etmektedir.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

*Topoğrafya, yeryüzünün şekli, şekilsel özellikleri olup, bir kara parçasının engebeli olma durumu, yüzey formu anlamında kullanılmaktadır.

Düz: Deniz yüzeyinden herhangi bir yükseklikteki az eğimli, yassı, yayvan uzanırlı yerlerdir.

Eğimli: Yatay iki nokta arasındaki farkın en az düzeyde olma durumu.

Tepelik: Küçük, çevresindeki çukurluk alanlara göre çevre bir yükseklik gösteren alanlar, tepelerin buldukları yerler.

Ova: Çevrelerine göre çukurda ve dağlar arasında kalmış, çoğunlukla alüvyonlarla örtülü, eğimi az akarsuların bulunduğu geniş, yada dar düzlüklerdir.

Vadi: İki dağ arasındaki mesafenin fazla ve çoğu zaman içinden akarsu geçen alanlardır.

Kıyı: Deniz, doğal yada yapay gölerin kıyı kesimi.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Baskın Arazi Örtüsü

Yapılar: Temelde barınmak amacıyla kullanılan tek katlı, çok katlı, turistik konaklama tesisleri, antik yapılar, sanat yapıları, hayvan barınakları vb yapıları içerir.

Tarihi eser: Uzun zaman önce inşa edilmiş, tarihi değeri olan eserler.

Geleneksel tarım alanları: Geleneksel yaşam biçimi içinde önemli, tarımsal amaçlı olarak kullanılan bağ, bahçe, tarla gibi alanlar.

Kale: Güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, yüksek, burçlu, mazgallı yapı.

Dini yapılar: İbadet amaçlı kullanılan ve dinsel önemi olan yapı veya yapılar bütünü.

Su kemeri: Üzerinde suyolu bulunan kemerli yapı.

Çiftçilik: Bitkisel üretim yanında hayvancılığın da yapıldığı üretim alanları

Yapay çitler: Bağ, bahçe, bostan vb. yerlerin çevresine ahşap, metal, kamış, ağaç dalı gibi malzemeler ile çekilen duvar türü.

Doğal çitler: Bağ, bahçe vb yerlerin çevresine çalı, ağaç gibi bitkilerle örülen canlı duvar.

Tarla: Ekilmekte olan toprak parçası.

Meyve bahçesi: İçinde meyve ağaçları olan bahçe.

Sera: Sebze ve meyvelerin yetiştirildiği ve hava koşullarına karşı koruma altında olan cam veya plastik örtü ile kaplı yapı.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Yapı Dışı Kalan Arazi Örtüsü

Parklar: Kent içi ve çevresinde halkın dilenmesi için düzenlenmiş kamu alanları.

Orman: Yoğun ağaç varlığının olduğu bitki örtüsü.

Maki: Akdeniz iklim kuşağı sığ toprakları üzerinde yetişen kısa boylu, herdem yeşil, sert yapraklı ve kurağa dayanıklı bitki örtüsü.

Çayır: Çok yıllık otsu türlerden oluşan bitki örtüsü.

Kumul: İçerisinde humus veya kil gibi bağlayıcı maddeleri az veya hiç olmadığı, rüzgarın etkisi ile taşınabilen kum yığınları.

Plaj: Denize girmek için kullanılan, kumluk kıyı kesimi.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Hidroloji

*Suya ait, su varlığına bağlı peyzaj özellikleri.

Akarsu: Yeryüzüne düşen yağışın yeraltı ve yer üstü kaynaklardan çıkıp aktığı yatak.

Dere: Küçük akarsu.

Göl: Tatlı veya tuzlu suyun toplandığı su kütlesi, su yapısı.

Sulama kanalı: Suyun sulama amaçlı taşındığı kanal sistemi.

Drenaj hendeği-kanalı: Fazla olan yüzey suyunun uzaklaştırılması için yapılan uzunlamasına kazılmış derin çukur.

Havuz: Suyun biriktirildiği beton ve üstü açık yapı.

Ulaşım ve altyapı: Ulaşım ve altyapı asfalt, stabilize, patika yollar ve elektrik, telefon gibi

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

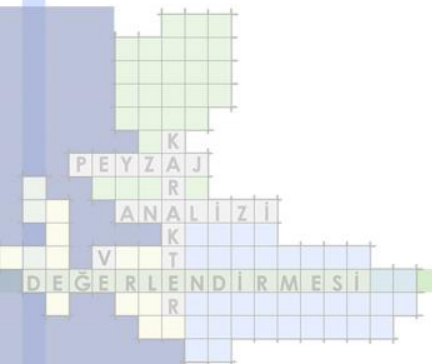
Yapısal Özellikler

Yerleşim formu: Izgara, çizgisel, organik gibi kentsel planlama şekilleri.

Yerleşim tipi: Kentsel az yoğun, kentsel yoğun, kırsal, turizm vb yerleşimleri alanları

Yapı stili: Binalara ait yapı stil; geleneksel, modern, karışık olarak sıralanabileceği gibi, özellikle kentsel alanlarda belli bir yapı stilinden bahsetmek güçtür.

Yapı malzemesi: Malzeme tipi; beton, prekast, mermer, konglomera, granit, falez ve bölgeye özgü diğer malzemeler.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Görsel Peyzaj Özellikleri

*Görsel peyzaj özellikleri aynı zamanda peyzajın algılanması ile ilgilidir.

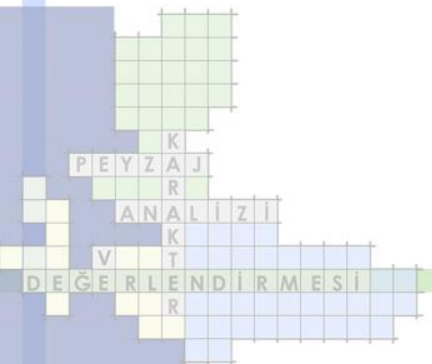
Desen: Desen peyzaj içine yer alan benzer formlarla tekrarlanan veya farklı formlardan oluşan kullanım tipi.

Ölçek: Peyzajın yatay yöndeki büyüklüğü, manzara derinliğidir.

Kompozisyon: Peyzaj içindeki birimlerin bir araya gelme durumu veya oranı.

Renk: Peyzaj içindeki elementlerin baskın rengi.

Form: Peyzaj içindeki elemanların şekli.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Peyzajın Algısına Bağlı Özellikleri

***Güvenlik** peyzajın insan ve toplum yaşamı için emniyetli olması ile açıklanabilir ve çoğu zaman peyzajın parçalanma, bozulma durumunun bir göstergesi olarak yorumlanmaktadır ve peyzajın yönetimi ve geliştirilmesine yönelik önerilere yön verir.

* **Teşvik Edicilik** İsteklendirmek, özendirmek olarak tanımlanan **teşvik edicilik** tekdüze, ilginç, ilham verici gibi başlıklarla incelenmektedir ve peyzajın geliştirilmesi ve korunmasına dair bilgiler sunar

* **Huzur, Sakinlik:** Sakin olma durumu, sessizlik, dinginlik, sükuneti ifade eder ve peyzaj içinde alan kullanımına göre 'Huzur Veren', 'Sessiz-Sakin', 'Orta Sakinlikte' ve 'Sakin Değil' olarak tanımlanır.

Memnuniyet: Peyzajın durumundan memnun olma, sevinç duyma durumu.

Sakinlik: Peyzaja ait dingin, rahat, sakin olma durumu.

Teşvik Edicilik: Peyzajın özendirme, teşvik etme durumu.

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Peyzajın Kültürel Özellikleri

Nadirlik: Peyzajdaki unsurların seyrek, az bulunur olma durumu.

Hatırlanabilirlik: Peyzajdaki unsurların, objelerin akılda kalma durumu, özelliği.

Tarihsellik: Peyzaj içindeki unsurların tarihi süreklilik ve tarihi zenginlik, farklı zaman katmanları ait kültürel elementlerin miktarı ve çeşitliliği, tarihi açıdan önemli olma durumu.

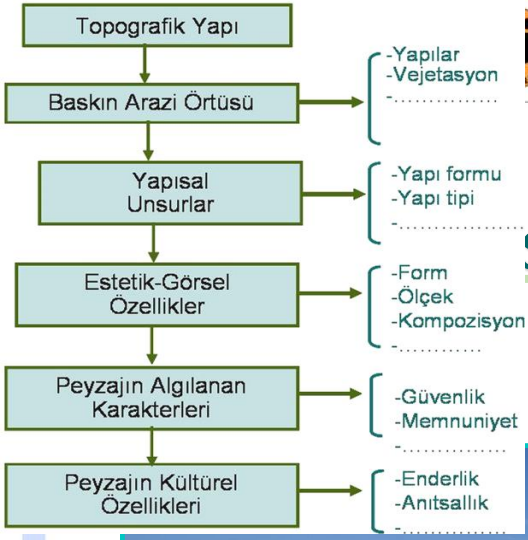
Önemlilik: Peyzajın ve peyzajdaki unsurların nitelik veya nicelik bakımından değerli olma durumu.

Anıtsallık: Peyzajın ve peyzajdaki unsurların önemli bir olay, kişi ve/veya mekana ait olarak taşıdığı tarihsel, anıtsal değer.

Side Bölgesi Örneğinde Peyzaj Karakterlerinin Analizi

Kentsel Peyzaj Örneğinde

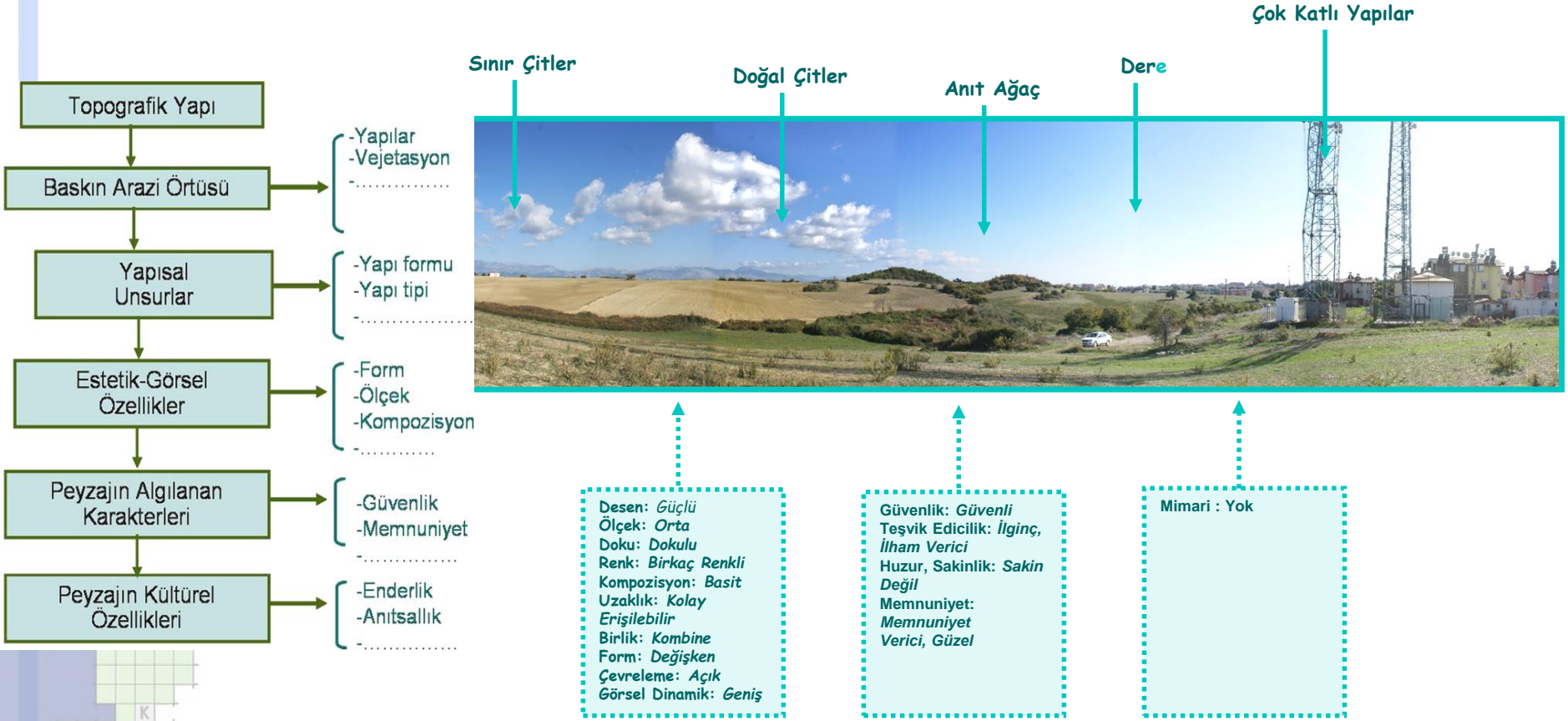
Desen: Baskın
Ölçek: Büyük
Doku: Çok Kaba
Renk: Çok Renkli
Kompozisyon: Karmaşık
Uzaklık: Kolay Erişilebilir
Birlik: Kombine
Form: Değişken
Çevreleme: Açık
Görsel Dinamik: Yayılmış

Güvenlik: Güvenli
Teşvik Edicilik: Tekdüze
Huzur, Sakinlik: Sakin Değil
Memnuniyet: Memnuniyet Vermeyen

Mimari Stil: Modern
Yapı Malzemesi: Beton
Yapı Renk: Karışık
Yapı Doku: Az Pürüzlü
Çatı Karakteri: Karışık
Pencere Karakteri: Standart
Yerleşim Formu: Organik
Yerleşim Tipi: Kentsel Yoğun

Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

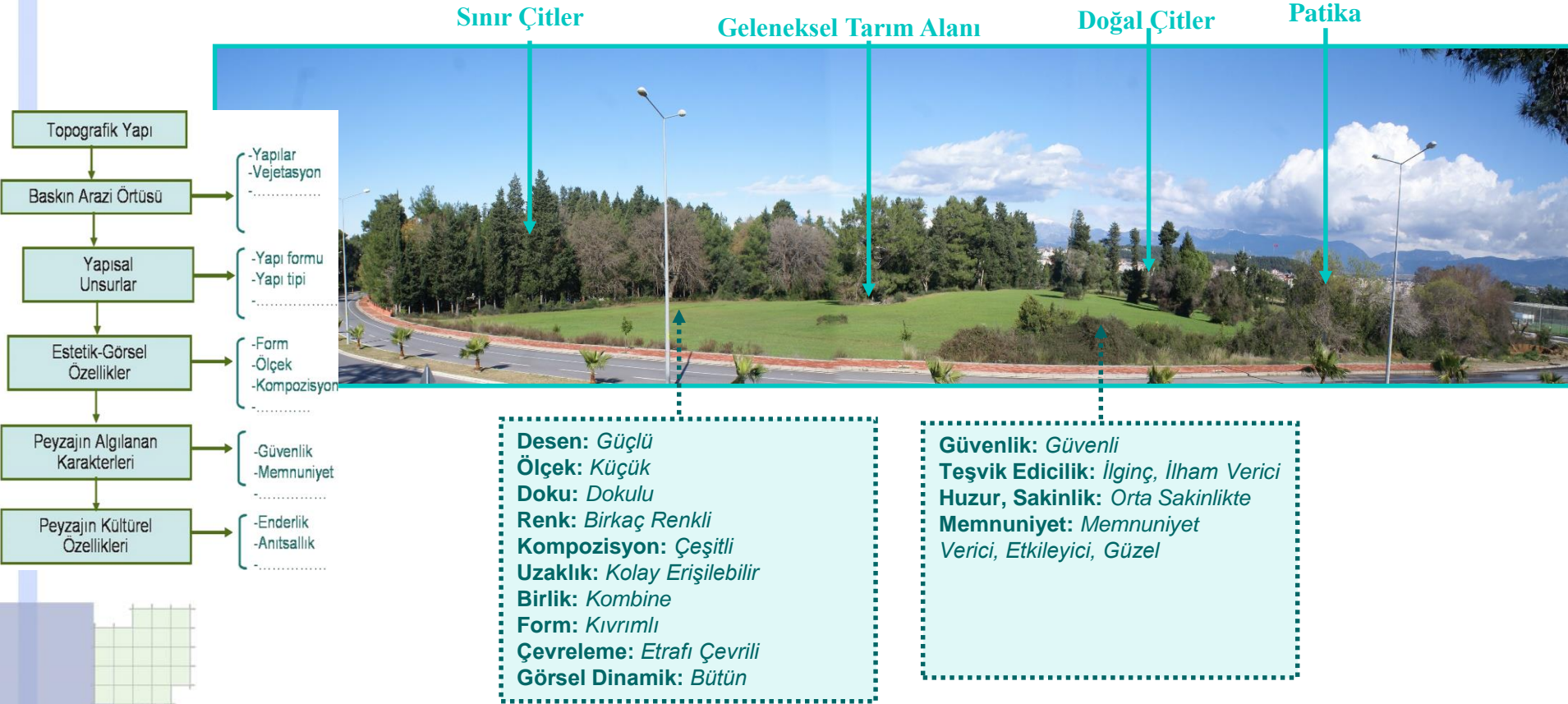
Side Bölgesi Örneğinde Peyzaj Karakterlerinin Analizi

Kırsal Peyzaj Örneğinde

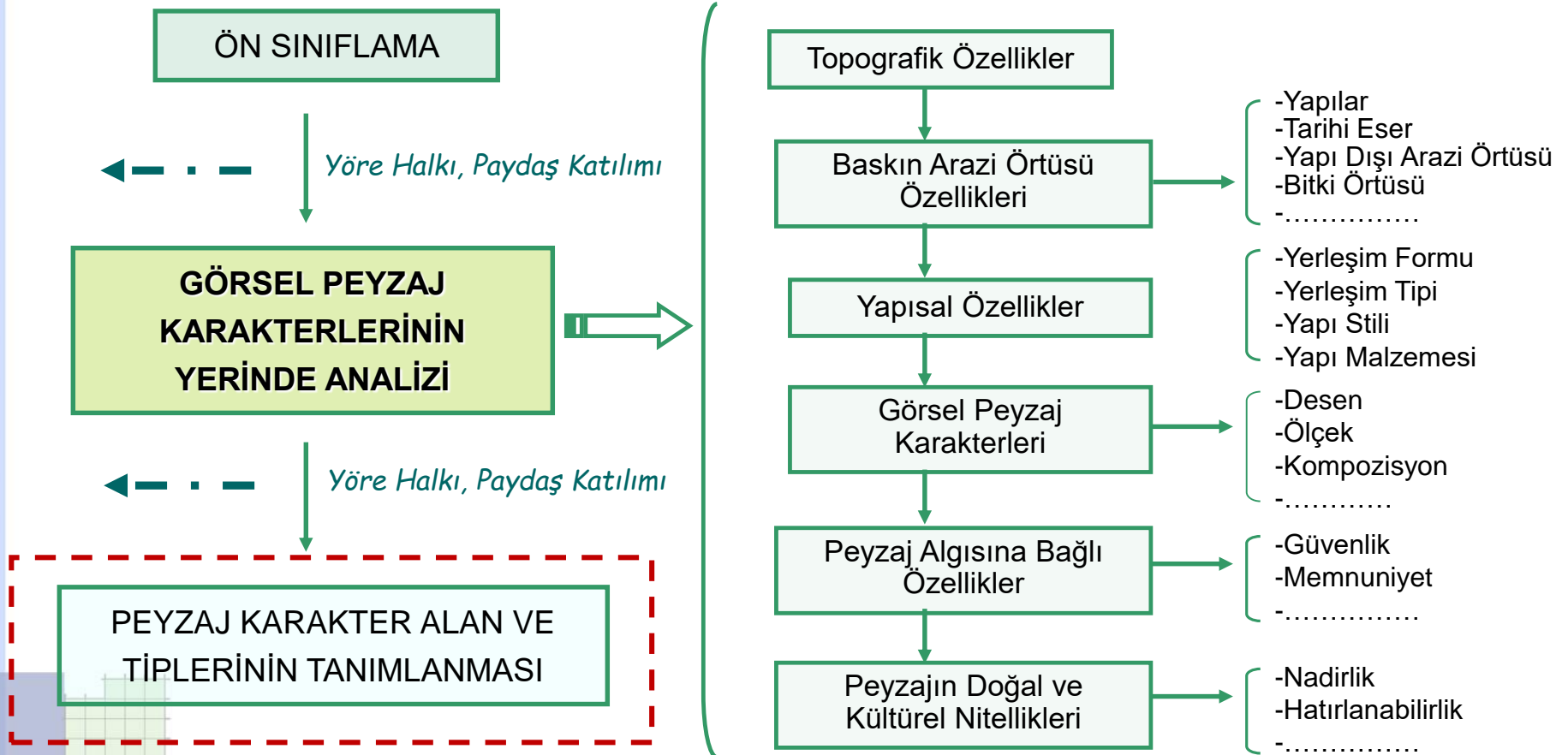
Peyzaj Karakterlerinin Yerinde Analizi

Side Bölgesi Örneğinde Peyzaj Karakterlerinin Analizi

Kırsal Peyzaj Örneğinde

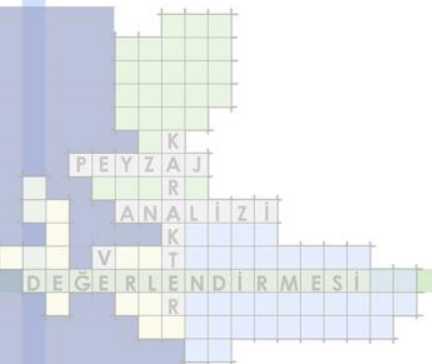
Yöntem

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

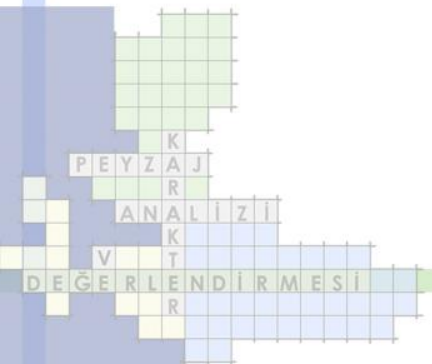
* Peyzaj Karakter Tipi: Birbirleriyle benzer özellikler taşıyan alanlar örneğin topoğrafik, alan kullanım, tarihi geçmişi ve coğrafik özellikleri itibariyle birbirine benzeyen alanlardır.

* Peyzaj Karakter Alanları: Coğrafik özellikleri ile kendine has özellikler taşırlar. Her bir peyzaj karakter alanı kendine özgü coğrafik, arazi şekli ve arazi kullanımı, kültürel, tarihsel ve ekolojik anlamda farklı özellikleri bünyesinde barındırır. Genellikle bir peyzaj karakter alanı birkaç peyzaj karakter tipini içerir.

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

- * Peyzaj karakter alan ve tiplerinin tanımlanması ön sınıflandırma ve görsel peyzaj özelliklerinin yanında analizi ile elde edilen bilgilerin karşılaştırılmasına dayanmaktadır.
- * Burada temel ekolojik verilere göre tanımlanan peyzaj karakter alan ve tipleri ön sınıflarının görsel peyzaj özelliklerine göre örtüşme ve ayrılma durumları ortaya koyulur.
- * Farklılık gösteren karakter alan ve tipleri baskın karakterleri dikkate alınarak yeni bir grup olarak tanımlanmaktadır. Peyzaj karakter tipleri baskın karakterleri, özellikle de topografya, yapı varlığı ve bitki örtüsü sırası ile isimlendirilmektedir.

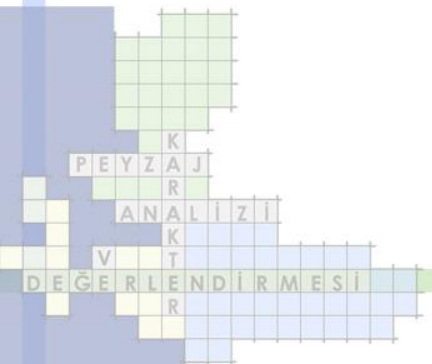
Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin İsimlendirilmesi

Ön sınıflaması yapılan her bir peyzaj karakter tipi için yerinde yapılan incelemeler sonucu karakterlerinin benzerlikleri ve farklılıkları ile ayrı bir gruplamaya tabii tutulmuştur. Buna göre ön sınıflamada **32** grupta ele alınan peyzaj karakter tipleri **22** grupta karakterize edilmiştir.

* Burada özellikle baskın arazi örtüsü ile öne çıkan tarım alanları araştırma alanın farklı kesimlerinde benzer karakterler gösterdiği için birleştirilmiştir.

* Yerleşim alanları peyzaj karakter tipleri ise yerleşim formu ve yapı yoğunlukları ile öne çıkmış ve *Düzlük Izgara Planlı Orta Yoğunluklu Yerleşim Alanı*, *Düzlük Kentsel ve Tepelik Kırsal Yerleşimleri Geçiş Alanı*, *Düzlük Yoğun Kentsel Yerleşimleri* gibi farklı karakter tipleri olarak tanımlanmıştır.

* Peyzaj karakter tipleri, göstermiş oldukları baskın karakterleri dikkate alınarak yeniden isimlendirilmişlerdir. **İsimlendirmede kullanılan ana faktörler topoğrafya, yapı varlığı, arazi örtüsü ve bitki örtüsü olmuştur.**

4.3.2.1. Side Bölgesi Peyzaj Karakter Alanları

Ön sınıflaması yapılan her bir peyzaj karakter alanı için yerinde yapılan incelemeler sonucu karakterlerinin benzerlikleri ve farklılıkları ile ayrı bir gruplamaya tabii tutulmuştur. Buna göre ön sınıflamada Side Antik Kenti, Sorgun Kumulları, Titreyengöl ve Side-Sorgun Kumulları olarak 4 grupta ele alınan peyzaj karakter alanları ön sınıfları; Sorgun Kumul Ormanı, Titreyengöl, Side-Sorgun Kumulları, Side Antik Kenti, Side Kentsel Yerleşim, Ilıca Kesimi Yapı Yoğunluğu Fazla Turizm Alanı ve Titreyengöl Kesimi Yapı Yoğunluğu Az Turizm Alanı olmak üzere 7 grupta karakterize edilmiş ve haritalanmıştır (Şekil 21).

Burada Side Antik Kenti'nin Antik Kent ve Side Kentsel Yerleşimi olarak farklılık gösterirken, ön sınıflamada peyzaj karakter tipi olarak tanımlanan turizm alanlarının Ilıca Kesimi ve Titreyengöl Kesimi ile peyzaj karakter alanı olarak öne çıkmıştır.

Sorgun Kumul Ormanı Peyzaj Karakter Alanı

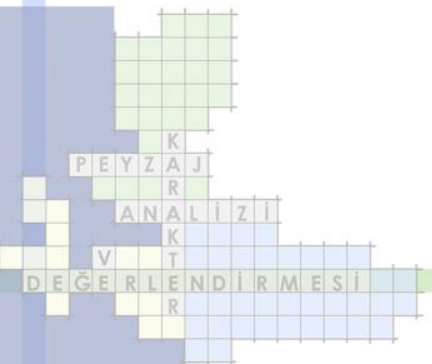
Hafif engebeli bir arazi üzerinde yer alan Sorgun kumul ormanında yer yer doğal tepeler yer almaktadır (Şekil 22). Sorgun ormanı kıyı kesiminde turistik tesisler, kıyı gerisinde ise yerleşim alanları ile çevrilidir. Alan başta kızılçam (*Pinus brutia*) olmak üzere Akdeniz bitki örtüsünün tipik türlerini içermektedir. Yer yer dikim yapılan fıstık çamı (*Pinus pinea*) görülmektedir.

Kızılçamdan oluşan orman üstüne rağmen güneş ışığının kolaylıkla içeriye geçebilmesi ile alt örtüde zengin bir tür çeşitliliği söz konusudur. Orman alt örtüsü araç ve yaya trafiği gibi kullanımların olduğu kesimlerdeki tahrip ile seyrelmiş ve ortadan kalkmıştır. Bu nedenle orman açıklıkları düz çayırılık nitelikte olup, taban suyunun yüksek olduğu düzlükler, özellikle bol yağışlı mevsimlerde geçici su yüzeylerine dönüşmektedir.

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

* Peyzaj Karakter Tipi: Birbirleriyle benzer özellikler taşıyan alanlar örneğin topoğrafik, alan kullanım, tarihi geçmişi ve coğrafik özellikleri itibariyle birbirine benzeyen alanlardır.

* Peyzaj Karakter Alanları: Coğrafik özellikleri ile kendine has özellikler taşırlar. Her bir peyzaj karakter alanı kendine özgü coğrafik, arazi şekli ve arazi kullanımı, kültürel, tarihsel ve ekolojik anlamda farklı özellikleri bünyesinde barındırır. Genellikle bir peyzaj karakter alanı birkaç peyzaj karakter tipini içerir.

Geniş Kıyı Ovası Tarım Alanı Peyzaj Karakter Tipi

Geniş Kıyı Ovası Tarım Alanı Peyzaj Karakter Tipi geleneksel tarla tarımının yapıldığı düzlük bir tarım arazisi niteliğindedir. Nadasa bırakılan alanların dışındaki kesimlerde buğday yetiştirilmektedir. Yer yer doğal çalı çitlerle bölünen alanda, yaprak döken çalı ve ağaç grupları ile sazlıkların yanı sıra anıt ağaç niteliğindeki doğal meşe (*Quercus cerris*, *Quercus coccifera*) türleri bulunmaktadır (Şekil 31). Yoğun bitki örtüsünün yer aldığı alan tür çeşitliliği açısından zengindir. Alan genel anlamda geleneksel arazi kullanım desenini sunan, kültürel yapıya sahiptir. Bölge ölçeğinde alan gerisinde yer alan dağlar ile diğer peyzaj tipleri arasında geçiş sağlamaktadır.

Şekil 31. Geniş Kıyı Ovası Tarım Alanı Peyzaj Karakter Tipi

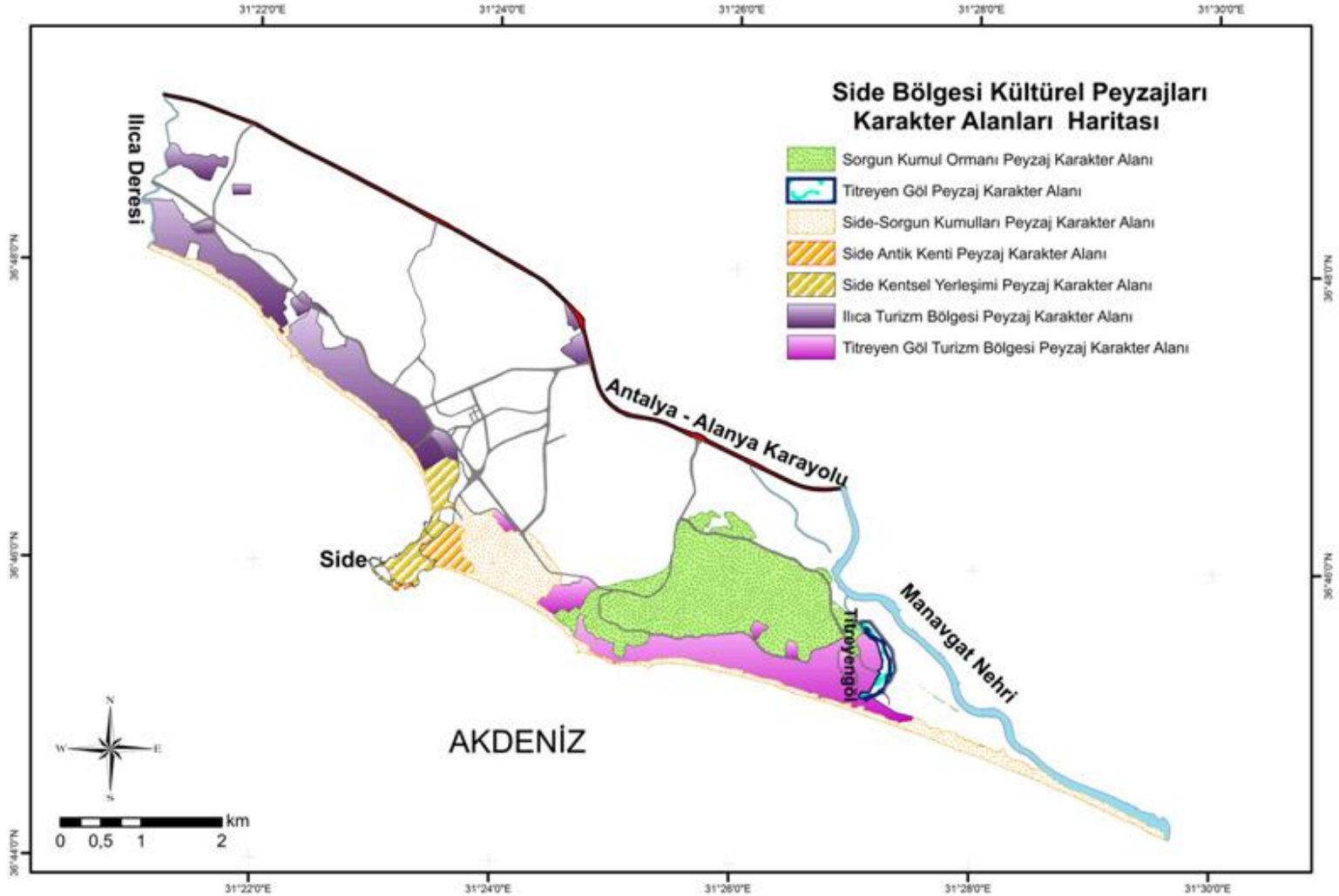
Yoğun Kentsel Yerleşim Alanı Peyzaj Karakter Tipi

Yer yer düzlük, yer yer ondüveli bir topografya sergileyen Yoğun Kentsel Yerleşim Alanı Peyzaj Karakter Tipi üzerinde çok katlı eski kent yerleşimi bulunmaktadır (Şekil 35). Kentsel yerleşim olarak değerlendirilen alanda hala geleneksel kullanımlarının izlerini taşıyan meyve bahçeleri, zeytinlikler ve boş tarlalar gibi farklı alan örtü tipleri mevcuttur. Açıklıklarda doğal bitki örtüsünden kalma çalı grupları ve konut bahçelerinde de kültürel türler bulunmaktadır. Yapıların büyük bir bölümünün ikinci konut niteliği taşıdığı gözlenmiştir. Alan, ulaşım altyapısı ve enerji hatları ile bölünmüş durumdadır. 3-4 katlı betonarme binalarda basit bir mimari tarz söz konusudur. Yapılar renk ve form açısından birbirlerinden farklı olmalarına rağmen alan itibariyle bir bütünlük mevcuttur. Alan kentsel yerleşim karakteri taşımasına rağmen yer yer kırsal bir dokudan söz etmek de mümkündür. Kiremit ve beton çatılı olan yapıların üstünde yer alan gün ısı ve uydu vericileri baskın bir görüntü oluşturmaktadır.

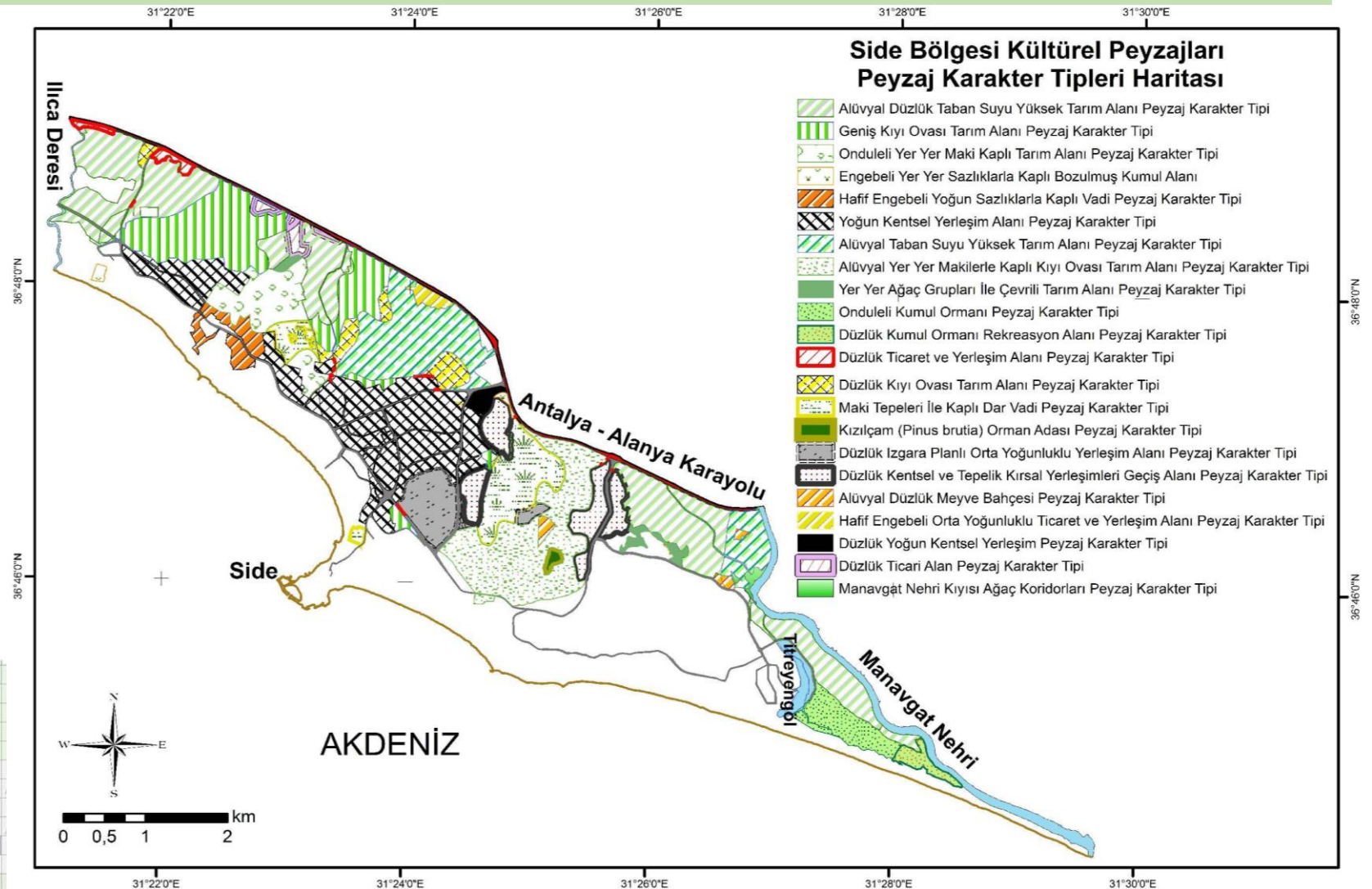

Şekil 35. Yoğun Kentsel Yerleşim Alanı Peyzaj Karakter Tipi

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

**Peyzai
Karakter
Alan ve
Tiplerinin
Analizi**

Characters	Character variables
Natural, Aesthetic, Perceptual Characters	Topography
	Unity
	Pattern
	Security
Cultural, Natural, Aesthetic Characters	Scale
	Farming
	Land cover
	Hydrology
Historical Elements + Aesthetic, Perceptual, Value Characters	Vegetation
	Historical elements
	Monumentality
	Rarity
	Importance
	Recollectivity
	Historicity
	Form
Pleasure	
Aesthetic, Perceptual, Characters	Stimulus
	Enclosure
	Visual dynamic
Buildings, Architecture + Aesthetic Characters	Tranquillity
	Buildings
	Infrastructure
	Texture
	Composition
	Colour
	Architectural style
	Building texture
	Roof type
	Window style
	Settlement type
	Local material
	Building colour
Settlement form	
Remoteness	

Topography

Hydrology

Historical elements

Visual dynamic

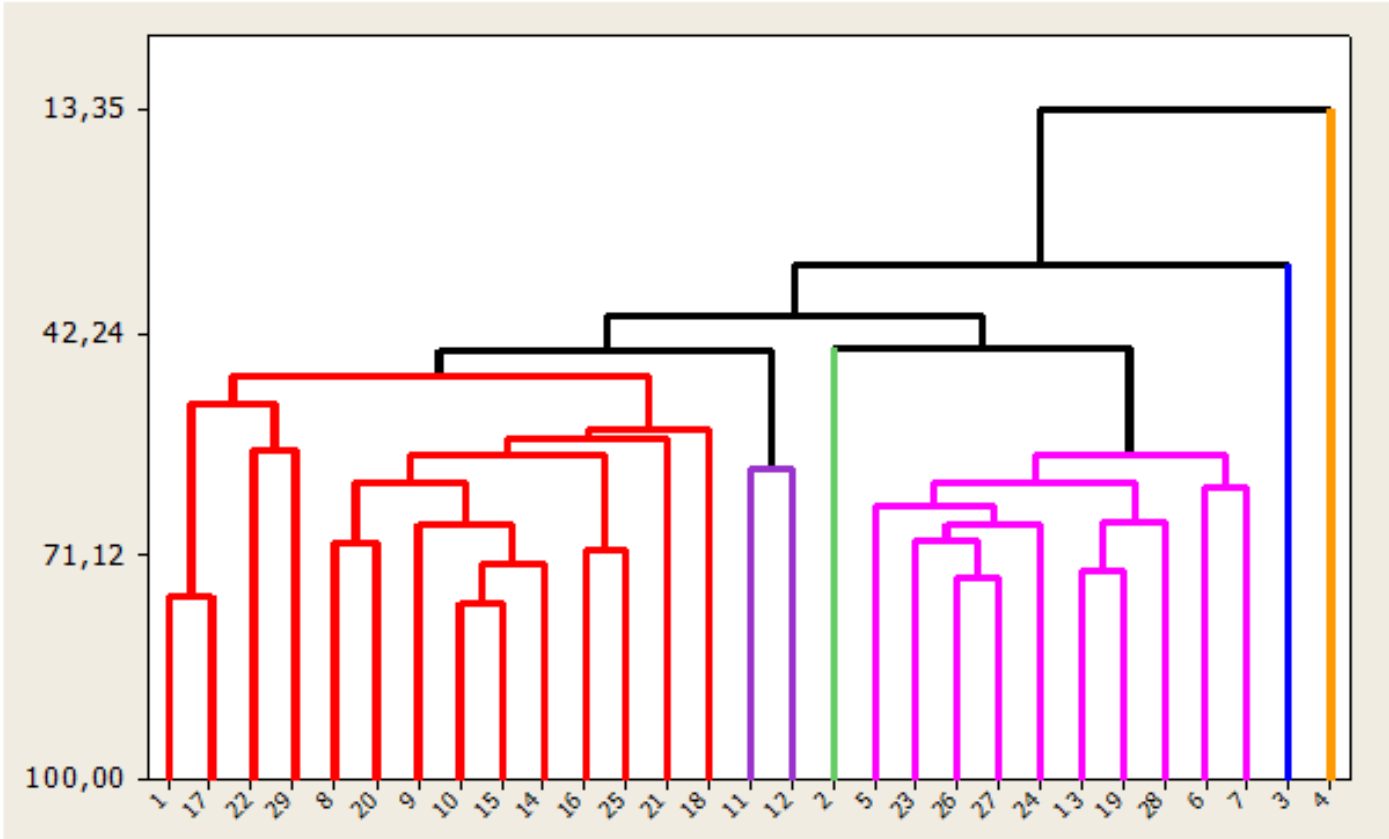
Buildings

Settlement form

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Kümeleme Analizi

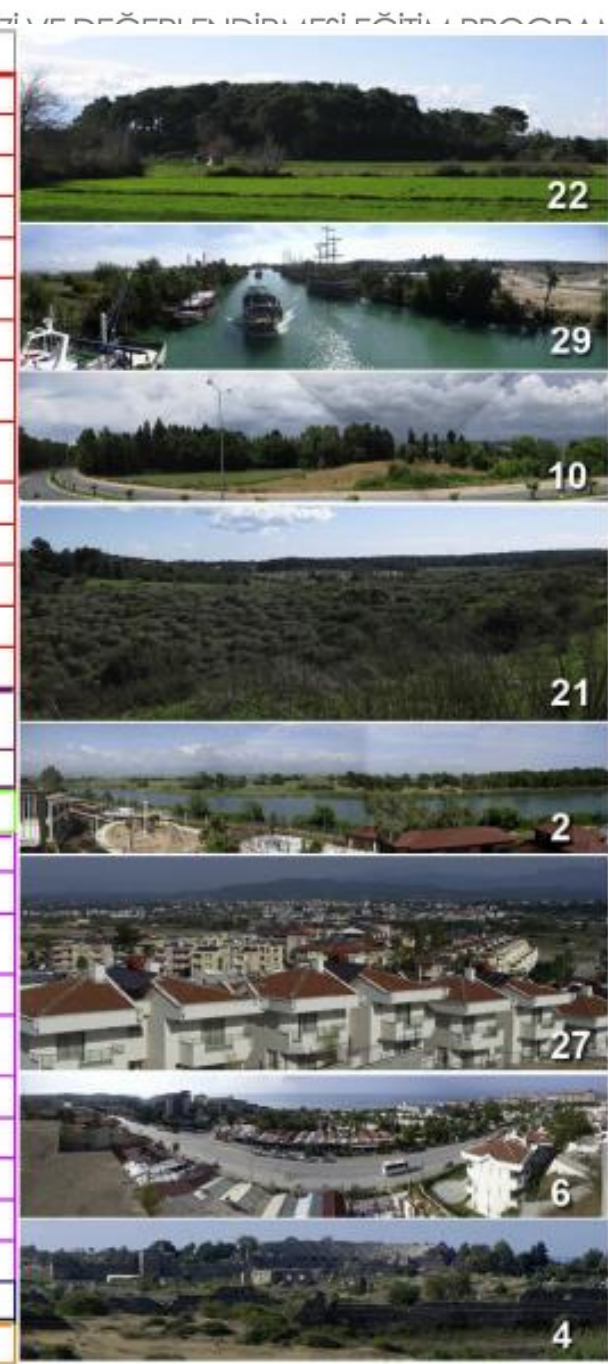
1-Sorgun Kumul Ormanı Peyzaj Karakter Alanı, 2-Titreyengöl Peyzaj Karakter Alanı, 3-Side-Sorgun Kumulları Peyzaj Karakter Alanı, 4-Side Antik Kenti, 5-Side Kentsel Yerleşim, 6-Ilıca Kesimi Yapı Yoğunluğu Fazla Turizm Alanı, 7-Titreyengöl Kesimi Yapı Yoğunluğu Az Turizm Alanı, 8-Alüvyal Düzlük Taban Suyu Yüksek Tarım Alanı, 9-Geniş Kıyı Ovası Tarım Alanı, 10-Onduleli Yer Yer Maki Kaplı Tarım Alanı, 11-Engelibeli Yer Yer Sazlıklarla Kaplı Bozulmuş Kumul Alanı, 12-Hafif Engelibeli Yoğun Sazlıklarla Kaplı Vadi, 13-Yoğun Kentsel Yerleşim Alanı, 14-Alüvyal Taban Suyu Yüksek Tarım Alanı, 15-Alüvyal Yer Yer Makilerle Kaplı Kıyı Ovası Tarım Alanı, 16-Yer Yer Ağaç Grupları ile Çevrili Tarım Alanı, 17-Onduleli Kumul Ormanı, 18-Düzlük Kumul Ormanı Rekreasyon Alanı, 19-Düzlük Ticaret ve Yerleşim Alanı, 20-Düzlük Kıyı Ovası Tarım Alanı, 21-Maki Tepeleri ile Kaplı Dar Vadi, 22-Kızılçam Orman Adası, 23-Düzlük İzgara Planlı Orta Yoğunluklu Yerleşim Alanı, 24-Düzlük Kentsel ve Tepelik Kırsal Yerleşimleri Geçiş Alanı, 25-Alüvyal Düzlük Meyve Bahçesi, 26-Hafif Engelibeli Orta Yoğunluklu Ticaret ve Yerleşim Alanı, 27-Düzlük Yoğun Kentsel Yerleşim, 28-Düzlük Ticari Alan, 29-Manavgat Nehri Kıyısı Ağaç Koridorları

Peyzaj karakter analizi tanımı, ilgili kavramlar

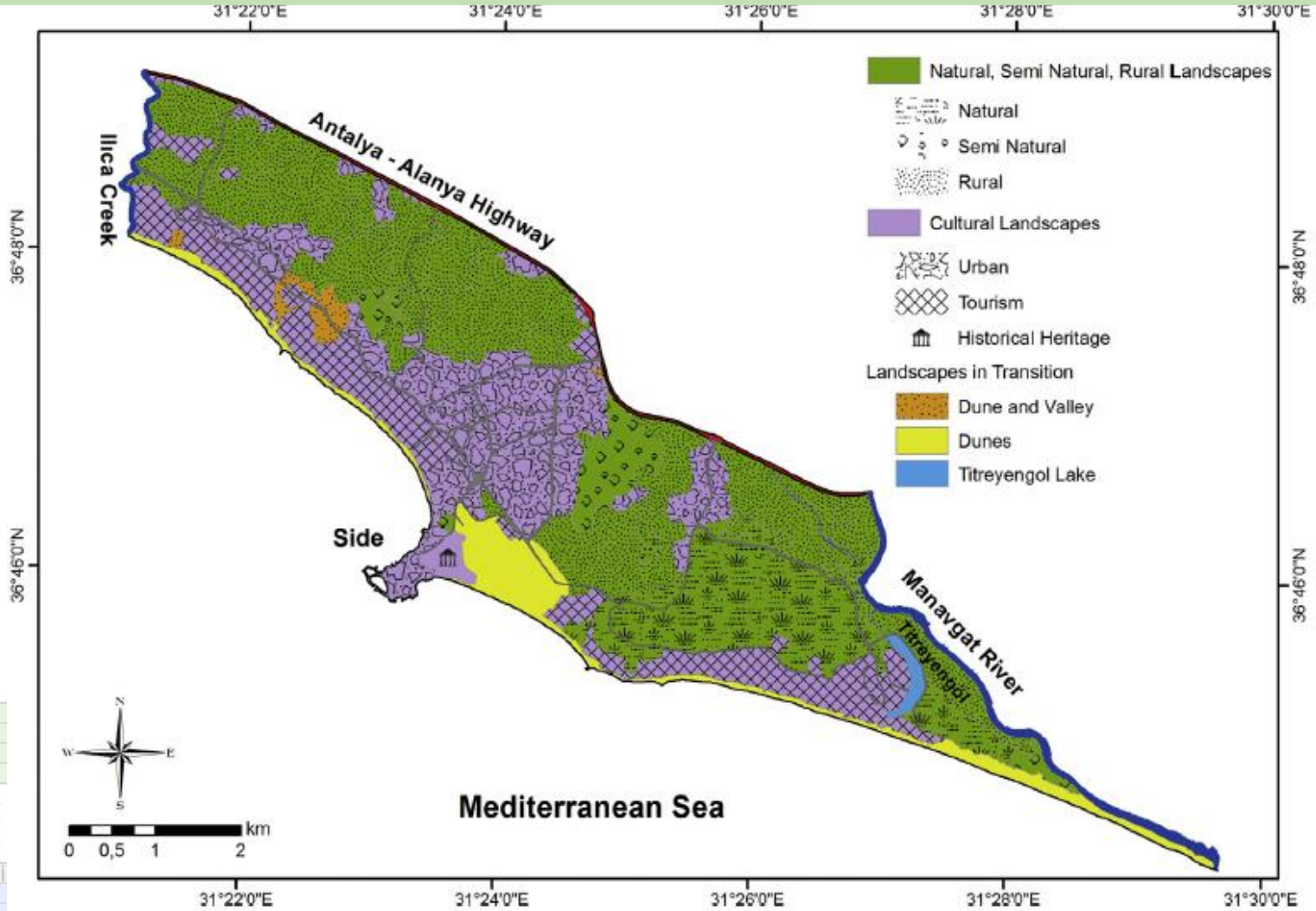
Prof.Dr.Meryem ATİK

Peyzaj
Karakter
Alan ve
Tiplerinin
Kümeleme
Analizi

Characters	No	Landscape Character Areas and Types	
Natural	1	Sorgun Dune Forest	
	17	Undulating sand dune forest	
	22	Turkish pine (<i>Pinus brutia</i> Ten.) Forest Island	
	29	Tree Corridors on Manavgat River	
Rural	8	Alluvial flatland with High Ground Water Table	
	20	Agricultural Land on Flat Coastal Plain	
	9	Agricultural Land on Extensive Coastal Plain	
	10	Agricultural Land on Undulating Topography Covered by Macchia Patches	
Semi Natural	15	Alluvial Agricultural Land on Coastal Plain Covered by Macchia Patches	
	14	Alluvial agricultural Land with High Ground Water Table	
	16	Agricultural Land Sided by Tree Groups in Patches	
	25	Alluvial Flat Orchards	
	Macchia	21	Narrow Valley Covered by Macchia Hills
Dune and Valley with Reed Vegetation	18	Recre. Forest Flat Sand Dune Forest Recreation Site	
	11	Degraded Sand Dune on Rugged Land Covered by Reed Patches	
	12	Valley on Rugged Topography Covered by Dense Reed	
Titreyengöl Lake	2	Titreyengöl Lake	
Cultural Landscapes	Regular Settlement	5	Side Urban Settlement
		23	Flat Medium Density and Grid Planned Urban Settlement
	Comm-Settle.	26	Medium Density Commercial and Settlement Areas on Slightly Rugged land
	Settlement	27	Flat Dense Urban Settlement
		24	Transition Areas between Flat Urban and Hilly Rural Settlement
		13	Dense Urban Settlement
	Comm-Settle.	19	Flat Commercial and Settlement Area
	Commercial	28	Flat Commercial Area
Tourism	6	Ilıca Section High Density Tourism Area	
	7	Titreyengöl Section Low Density Tourism Area	
Dunes	3	Side-Sorgun Sand Dunes	
Historic Landscape	4	Side Ancient Town	

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

Peyzaj Karakter Alan ve Tiplerinin Tanımlanması

TEŞEKKÜR EDERİM!

